INFORMATIVNI

Železnar

GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto XIII | Ravne na Koroškem, 30. april 1976 | Št. 5

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor Jože Delalut, Alojz Janežič, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Ivanka Prislan, Jože Šater

Odgovorni urednik: Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska ČGP Mariborski tisk Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) informacije SRS, št. 421-1/72 mnenju sekretariata za inprosto plačila prometnega davka

Naš 1. maj

V spominu starih delavcev diši prvi maj po gozdovih in fratah. Po njih so morali na dogovorjene kraje svojih praznovanj, ker javno niso smeli slaviti. Zdaj bojeviti, zdaj skriti so bili v dvajsetih, tridesetih letih prvi maji; tudi krvavo rdeči so kje tragično zapisani vmes.

Praznike si je enako kot svobodo bilo treba priboriti.

Potem so prišli ponosni prvi maji z godbo ob glavnem vhodu v tovarno, z govori na hitro postavljenem odru, s čestitkami za delovne zmage in tovariškimi stiski rok.

Barakarski in perzonalski prvi maji so bili to. Toliko vsega je bilo takrat treba še zgraditi, postoriti v železarni in kraju, da so bili šestdnevni delovni tedni prekratki in je bilo treba še udarniških nedelj zraven.

Praznike si je bilo treba pridelati.

Nato smo odkrili čudovito besedo »standard«. Zrasla so lepa delavska naselja, marsikdo je uresničil življenjske sanje in si zgradil hišico. Težko fizično delo je z ramen vse bolj prehajalo na stroje in hrbti so se končno lahko zravnali. — Danes se otroci že začudijo, če je kakšna sobota še delovna.

Praznovanja smo zamenjali z izleti in oddihom, prvi maj je s svojimi prostimi dnevi vedno bolj postajal posrečena kombinacija za majhne družinske dopuste, proslav skorajda ni bilo več, le dolžnostne zastave so samotno dežurale na praznih zbornih prostorih. — Stari delavci so sicer tu in tam negodovali nad novimi šegami, a smo zmignili nad njimi, češ kdaj pa je že starim kaj prav?

Prazniki lahko tudi izgubijo svojo vsebino.

Letos pa kakor da se jim vrača na nov način, z javnimi priznanji za požrtvovalno delo, povezano s spoštljivim spominom na težka leta osvobodilnega boja in s pogledom na predrevolucijska desetletja družbenopolitičnega osveščanja ter oranja ledine. Vrača se s pesmijo in novim zanosom, z novo, času primerno vsebino, ki združuje zgodovinsko s sodobnim.

Čestitamo za tak prvi maj — praznik dela!

IVAN CANKAR

S Prešernom smo Slovenci iz umetniške brezimnosti stopili enakopravno v evropsko pesništvo, s Cankarjem v evropsko pripovedništvo.

V revščini je odraščal, dozorel in ustvarjal je med dunajskim proletariatom. Doživljal je vzpon slovenskega kapitalizma na vasi, se vse življenje bojeval proti zlagani dvolični morali meščanstva, tuj njegovim poniglavim strankam.

Bil je prvi socialist med našimi umetniki. Iz globokega razumevanja izkoriščanih mu je nastal »Hlapec Jernej,« ki mu pravijo Komunistični manifest, prelit v besedno umetnino, velika prispodoba in privid boljše, pravičnejše družbe.

Med prvo svetovno vojno jih ni bilo malo, ki so videli rešitev Slovencev izpod avstrijskega jarma v državi južnih Slovanov. Cankar pa je bil med redkimi, ki si jo je predstavljal le kot zvezo enakopravnih narodov. Smrt mu je prihranila veliko razočaranje, da takratna Jugoslavija to ni postala.

V svobodni državi praznujejo delavci — samoupravljalci stoletnico rojstva pisatelja — proletarca. Ko pri tem upravičeno postavljamo v ospredje pisateljeve družbenokritične drame in njegovo ostro obsodbo slovenske meščanske družbe na začetku 20. stoletja, ne prezrimo tudi drugih, enako pomembnih plasti Cankarjevega dela.

Nihče pri nas ni doslej prodrl tako globoko v lik matere, malokdo tako v dušo otroka in siromakov, nihče ni tako srdito sovražno ljubil svoje domovine in svojih Šentflorjancev kot on. Na družbenem, socialnem in državnem področju je Cankarjev narod zmagovito dobojeval pisateljeve vizije. V medčloveških odnosih, na področju kulturnosti, pri razumevanju umetnosti, njene vloge pri plemenitenju ljudi ter odnosu do umetnikov smo komaj zakoračili v nakazano smer.

Nihče pri nas ni doslej ustvaril tako osebnega besednega izraza v pripovedništvu, nikomur ni slovenski jezik tako zvenel in pel kot Cankarju, da se zdi kot simfonija besedne umetnosti. — In to ob vzornikih Jurčičevega ter Kersnikovega kova, ko skoraj nič iz svetovne književnosti še nismo imeli prevedenega.

Tako glejmo, berimo in razumimo Cankarja, da bo kdaj postal, kar danes žal še ni — ljudski pisatelj.

Marjan Kolar

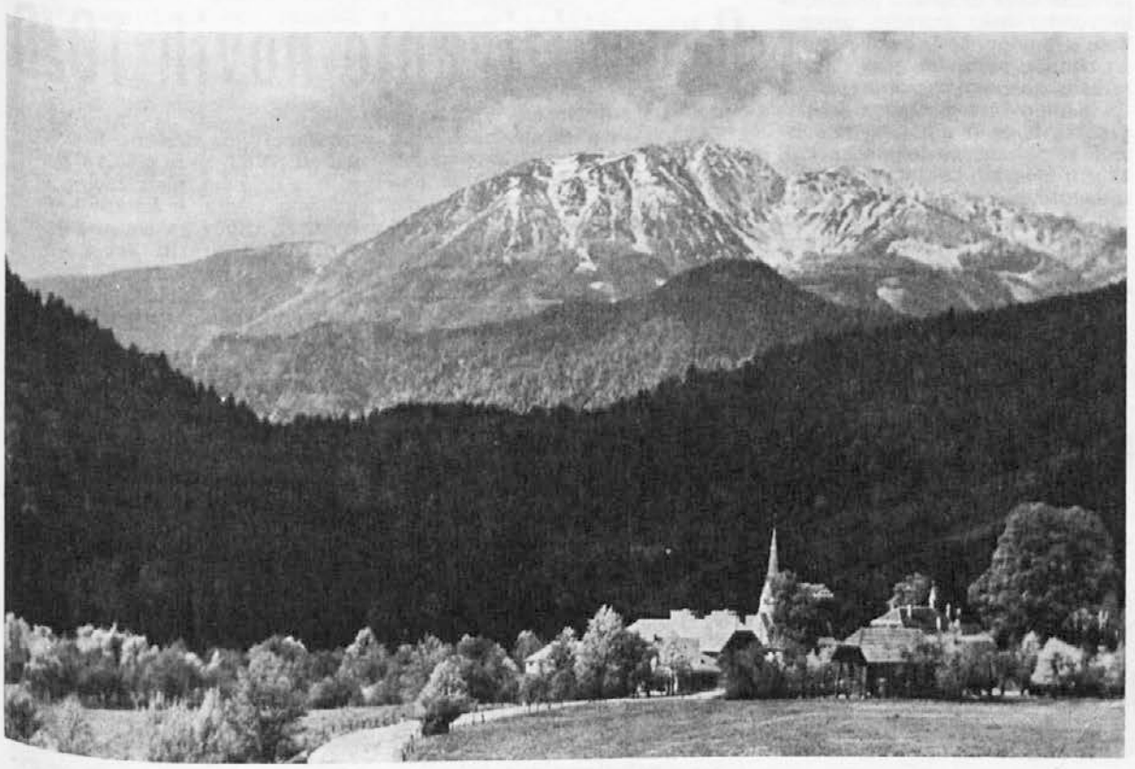

Pomladna Poljana

Kupovati in prodajati z denarjem

Koncem decembra lani je zvezna skupščina SFRJ sprejela dva zakona, ki nas obvezujeta, da svoje poslovanje prilagodimo njunim odločbam. To sta zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev ter zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka.

Oba zakona gotovo predstavljata reformo sedanjega gospodarskega dogajanja, pa čeprav v taki besedi o njih nismo govorili. Nočem biti prerok, ki bi predvidel učinek navedenih predpisov, prepričan pa sem, da je eden izmed obeh zakonov že odveč, ker v bistvu oba urejata isto področje. O upravičenosti te pripombe bo odgovorila praksa! Pa si poglejmo, kaj pravzaprav urejata omenjena zakona in kakšne so lahko posledice pri nezdravem gospodarjenju.

ZAKON O UGOTAVLJANJU IN OBRAČUNAVANJU CELOTNEGA DOHODKA

Področje, ki ga ureja ta zakon, ni novo in predstavlja pravzaprav samo korekturo predpisov glede ugotavljanja celotnega dohodka. V praksi ga poznamo pod skrajšanim nazivom »Zakon o plačani realizaciji«. Bistvo tega zakona je v tem, da se v celotni dohodek poleg drugih komponent priznavajo samo efektivna plačila iz naslova prodaje in dani instrumenti zagotovitve plačila, o katerih bo govor kasneje. Stroški se obračunavajo v višini, kot so dejansko nastali.

Zakon o plačani realizaciji smo svoječasno že imeli, ker pa z njim nismo dosegli predvidenih učinkov, smo ga 1972. leta tudi ukinili. Vendar je bil tedanji zakon milejši, ker so se v obračunu stvarno nastali stroški znižali s faktorjem, ki je bil ugotovljen na podlagi plačane in fakturirane realizacije. Posledica tega je bil nižji celotni dohodek in tudi nižji stroški. Učinkovit je bil samo v prvi rundi, potem pa na potek gospodarjenja ni imel več vpliva.

Ta zakon v sedaj podani obliki mora imeti znatno težje posledice. Iz prakse vemo, da je v poprečju enega leta fakturirana realizacija gotovo neprimerno višja kot plačana. Stroški se v poslovnih knjigah izkazujejo v višini, kot so dejansko nastali. To pa pomeni, da bodo delovne organizacije ali posamezne TOZD, ki imajo lasten obračun in danes ne izkazujejo visoke akumulativnosti, zanesljivo zabredle v poslovno izgubo. Ta izguba bo izkazana najprej v periodičnih obračunih, nato pa najbrž marsikje v zaključnih računih.

Posledice bodo seveda hujše, ker bo s tem prišlo do dodatnih primanjkljajev obratnih sredstev. Prepričan sem, da se malo ljudi zaveda dejstva tega zakona in najbrž bomo tudi presenečeni pri analizi periodičnih obračunov ne samo v železarni, pač pa tudi drugod.

Zakonodajalec je želel s tem zakonom urediti kupoprodajne odnose v gospodarstvu oziroma plačevanje naročenega blaga. To željo je konkretiziral v zakonu, o katerem bomo spregovorili v nadaljevanju. Dosegel je pa to, da se bo v marsikateri TOZD ali DO s tehnično spremembo obračuna relativni dobiček prelevil v poslovno izgubo. Vprašujem se, ali je to res dobro in kako dolgo bomo na ta način izkazovali poslovne rezultate?

ZAKON O ZAVAROVANJU PLAČIL MED UPORABNIKI DRUŽBENIH SREDSTEV

Vsa leta po drugi svetovni vojni smo v poslovanju priznavali tržni sistem s pripombo, da smo imeli v praksi in teoriji glede tega pojma dva kriterija. V zunanji trgovini smo se morali obnašati in ravnati po pravilih, ki so v celem svetu v veljavi in splošno znana. Doma smo ga pa sekali po svoje in posledice prav tega so pripeljale do omenjenega zakona. Pri posledicah mislim predvsem na to, da smo lahko kupovali blago ali pa investirali brez denarnega pokritja. Ta pojav smo sicer družbeno preganjali, vendar brez pravega uspeha. Zato ni čudno, če je tako poslovno obnašanje rodilo gospodarska in celo družbena protislovja.

Osnovno bistvo zakona je podano že v naslovu članka in zahteva samo eno: če želimo karkoli kupiti, moramo brezpogojno imeti zagotovljen denar in blago ali uslugo dejansko plačati v roku, kot to zakon predvideva. Račune je možno poravnati z dvema sredstvoma oblikama, in to z gotovino ali avansom in štirimi novimi: čekom, pokritim akreditivom, garancijo in avalirano menico.

Menim, da misli zakonodajalec s tem zakonom izredno resno, kar pričajo sankcije, ki so predvidene za izigravanje zakona. To so v glavnem zapor najmanj treh mesecev, najnižja denarna kazen za odgovorno osebo pa znaša 5000 din. Da je resnost upravičena, navajam dejstvo, da so enakim sankcijam podvrženi delavci bank in SDK, kar doslej v naši zakonodaji ni bil primer. Razumljivo je, da v primeru nepravilnega poslovanja plačajo visoke denarne kazni tudi TOZD oziroma DO.

Zakon je predvidel v prvi rundi medsebojni pobot terjatev (multilateralna kompenzacija), kjer je bil efekt samo 15 % načrtovanega. Uvod, na žalost, zelo slab!

Lanske obveznosti je bilo treba plačati do 31. marca oziroma zagotoviti zgoraj navedene instrumente plačil. Železarna je uspela zavarovati svoje lanske obveznosti in tako ima že znatno olajšavo v bodočem poslovanju.

Obveznosti iz prvega kvartala moramo poravnati do 15. maja ali zagotoviti instrumente plačila. Odločili smo se, da manjše zneske poravnamo gotovinsko, večje dolgove pa bomo poravnavali z dobljenimi menicami naših kupcev.

Obveznosti, ki nastajajo po 1. aprilu, je treba poravnavati striktno po navodilih zakona. Že preden se je zakon začel izvajati (1. april), so se pokazale neljube posledice, katerih smo se do sedaj po sreči vsaj v večji meri nekako izognili. Tu mislim na pomanjkanje naročil, kar pomeni, da so stroji nezasedeni, delavci brez dela in v velikem strahu, kaj bo jutri. Ta udarec je resno prizadel tekstilno panogo, mnoge tovarne kovinske predelave, lesno industrijo in še druge, nenaštete. Cimos se je odločil za prisilni 14-dnevni dopust. Drugi delajo na zalogo, vendar so skladišča polna in je vprašanje, kako dolgo se da to zdržati. Kdaj bo to pokukalo skozi špranje naše železarne?

Da je naenkrat prišlo do take krize, ki se samo zaostruje, ker tudi nam kupci stornirajo naročila, je odraz prejšnjega nepriznavanja tržnih zakonitosti v korist velike socialne varnosti in nizke produktivnosti dela.

Nimam prostora, da bi o navedeni problematiki pisal obširneje, navajam pa, kako gledamo na te probleme v našem kolektivu. Vso vodstveno strukturo ne glede na profil zaposlitve, smo seznanili z obema zakonoma, posledicami in učinki. Komercialne službe, ki se bavijo z domačo trgovino, in finančna služba, so se zlile skoraj v enovito celoto in še nikoli ni bilo takšnega teamskega dela kot doslej. Mislim da je borba kolektiva za čim boljše poslovanje v preteklih letih porok, da bomo težave, ki tarejo druge, preživeli s čim manjšimi »bunkami«. Pri tem bo prav gotovo odločilno vlogo odigrala tudi naša interna banka v Slovenskih železarnah, ki se je po mojem mnenju vključila v probleme mnogo resneje kot marsikateri zunanji dejavniki.

Če bomo zakon izvajali, kot je zapisan, nas bo gotovo postavil na realna tla. Zavedajmo se, da to ne bo prijeten občutek, prav gotovo pa bo zavrl tisti del poslovne dejavnosti, ki je temeljil na špekulacijah, uporabi denarja drugih in večnem življenju na up. To pa je končno tudi prav.

Peter Orožen, direktor gospodarsko računskega sektorja

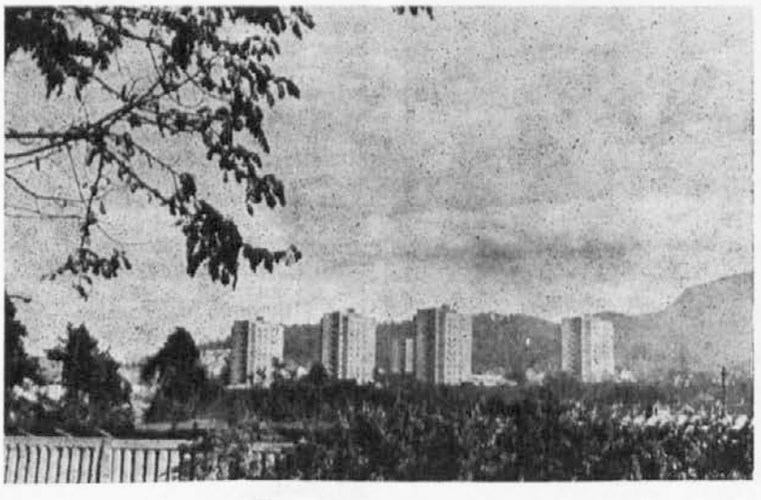

Jugovzhodna panorama

Organiziranje novih TOZD

Že dalj časa tečejo intenzivne priprave za organiziranje novih TOZD v sedanjih TOZD in delovni skupnosti skupnih služb Železarne Ravne. Posebna komisija za uveljavitev ustave je že začela delati in skupaj s strokovno službo pripravila delovni predlog »analiza pogojev za organiziranje delov TOZD metalurške proizvodnje, TOZD mehanske obdelave, TOZD Tovarne rezalnega orodja Prevalje in delovne skupnosti skupnih služb Železarne Ravne v TOZD«. Preden je ta osnutek bil dan v razpravo delavcem Železarne Ravne, je bil predmet razprav in presoj ob odprtih dilemah, ki jih rešujemo v praksi. Nimam namena razpravljati o teh dilemah, ker smo lahko prepričani, da bomo vsa vprašanja rešili v praksi, če bomo znali pravilno in kar najbolj logično uresničevati tista načela ustave, ki so vodilo v procesu ustvarjanja vseh pogojev za uresničevanje družbenoekonomskega položaja delavca.

Ko ugotavljamo pogoje za organiziranje TOZD, neposredno izhajamo iz določb 36. člena ustave SFRJ, ki se glasi: »Delavci v delu delovne organizacije, ki je delovna celota, v katerem se da rezultat njihovega skupnega dela samostojno izraziti kot vrednost v delovni organizaciji ali na trgu in v katerem lahko delavci uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice, imajo pravico in dolžnost organizirati tak del delovne organizacije v temeljno organizacijo združenega dela.«

Izhajajoč iz tega ustavnega določila ugotavljamo, da je potrebno pri organiziranju TOZD zagotoviti tri bistvene pogoje. Ti so: delovno organizacijsko celovitost, ekonomsko celovitost in samoupravno celovitost.

Pri prvem pogoju, ko v delu delovne organizacije ugotavljamo delovno organizacijsko celovitost, v Železarni Ravne izhajamo iz sedanjega stanja organiziranosti dela. V sedanjih proizvodnih obratih je ta pogoj povsod navzoč, podobno je tudi v tistih storitvenih obratih, kjer se opravljajo funkcije vzdrževanja in ma-

Svetla tišina

terialnega oskrbovanja proizvodnih obratov. Drugačna pa je situacija pri tistih storitvah, ki niso materialno proizvodne narave. Gre za storitve na področju prometa proizvodov (nabave in prodaje), priprave proizvodnje, končne kontrole kvalitete in drugih storitev, predvsem intelektualne narave. Ugotavljanje, ali opravljanje naštetih dejavnosti poteka v takih delih delovne organizacije, ki že sedaj pomenijo neko delovno organizacijsko celovitost, je zahtevnejše. Verjetno bo potrebno to celovitost šele oblikovati. To seveda ne velja povsod enako. Dejstvo pa je, da se ob ustrezni reorganizaciji ti »nepopolni« deli lahko izoblikujejo v popolne delovne celote, tako da je tak pogoj izpolnjen.

Drugi pogoj se nanaša na ekonomsko celovitost. Izpolnjevati ta pogoj pomeni v delovni celoti ustvariti vrednost kot rezultat skupnega združenega dela, to vrednost pa samostojno izraziti v delovni organizaciji ali na trgu. Preprosto povedano — delavci morajo s svojim delom ustvariti dohodek. Ni bistveno, kakšno vrednost ustvarjajo, ampak to, da je možno to vrednost samostojno ugotavljati in izraziti — torej prikazati v ustvarjenem dohodku. Sposobnost ustvarjati dohodek je bistvena komponenta, saj brez te ni možno kakorkoli govoriti o TOZD kot celici združenega dela, kjer delavec ustvarja pogoje za svoj družbenoekonomski položaj in uresničuje svojo pravico do samoupravljanja. Če gledamo proizvod — izdelek — kot končni rezultat dela, pa nam je kaj hitro jasno, da je ta proizvod rezultat skupnega dela delavcev, organiziranih v različnih TOZD (tu je mišljen samo proizvod delovne organizacije Železarne Ravne). Delavci v vsaki TOZD prispevajo k temu skupnemu rezultatu in torej tudi prispevajo k vrednosti končnega rezultata dela — proizvodu, ki »zapusti« Železarno Ravne. V tej povezanosti pa je potrebno ugotoviti, kolikšen del vrednosti — dohodka — je s svojim delom ustvarila vsaka TOZD posebej. Tak prispevek je rezultat dela kot materialne osnove delavčevega družbenoekonomskega položaja. Pri tem pa moramo odkrito povedati, da brez dela ne more biti rezultatov, ne more biti dohodka TOZD. Vzpostaviti dohodkovne odnose na realno bazo je bistvena naloga vseh, ki nosijo odgovornost v procesu upravljanja TOZD in samoupravnem odločanju nasploh. Še precej je povedati na račun vzpostavitve dohodkovnih odnosov; tudi praksa bo narekovala svoje in premagati bo potrebno tudi kakšno oviro, ki se bo pojavila kot plod nerealnih mišljenj.

Ob vsem tem ne smemo mimo bistva: delavec, združen z delom drugih delavcev in organiziran v TOZD, mora v svoji TOZD obvladati vsa družbenoekonomska razmerja.

Iz našega elaborata, kjer ugotavljamo pogoje za organiziranje TOZD, je razvidno, da je usmeritev k vzpostavitvi dohodkovnih odnosov pravilno zastavljena in tako bodo ustvarjeni tudi začetni pogoji za uveljavitev realnih dohodkovnih odnosov.

Pri organiziranju TOZD moramo tudi zagotoviti pogoje za učinkovito samoupravljanje. Ni dvoma o tem, da mora biti samoupravljanje organizirano tako, da se uveljavi čim bolj neposredno odločanje delavcev TOZD o vseh bistvenih vprašanjih, ki nastopajo v procesu dela in družbene reprodukcije. Menim, da imamo v našem kolektivu že toliko samoupravnih izkušenj, ki jih bomo lahko uspešno uporabljali pri nadaljnjem delu. Izhodišča za bodočo samoupravno organiziranost so navedena v elaboratu. Ta izhodišča že upoštevajo načela novega zakona o združenem delu.

Rudolf Lenassi, dipl. iur.

Bodoči medsebojni odnosi v železarni

RAZVOJ NAŠIH TOZD

V skladu z uveljavitvijo ustavnih dopolnil v letu 1973 smo v železarni kmalu pristopili k ustanavljanju TOZD. Pri tem nismo imeli nobenih izkušenj, teoretična stališča pa so bila že precej splošna in je bilo zato težko najti rešitve za konkretna vprašanja, ki so se pri oblikovanju novih TOZD postavljala. Tako je železarna danes uradno organizirana v tri TOZD in eno organizacijo skupnih služb.

Pri oblikovanju novih TOZD smo bili nekoliko previdni, s tem da bi lahko postopno nadalje razvijali nove TOZD, ko bomo samoupravno in operativno sposobni reševati nove naloge.

Jeseni 1974 je na pobudo družbeno političnih organizacij ponovno stekla akcija, v kateri smo začeli proučevati pravilnost samoupravnega organiziranja v železarni na podlagi nove ustave ter sklepov in stališč zveze komunistov. Posebna komisija za možnost organiziranja novih TOZD ter družbeno politične organizacije so ugotovile, da obstajajo pogoji za samoupravno organiziranost delavcev v novih TOZD železarne.

Osnovna izhodišča ustave za organiziranje TOZD:

— da je TOZD delovna celota,
— da je rezultat dela TOZD izmerljiv v vrednosti,
— da delavci TOZD morejo uresničevati družbenoekonomske funkcije,

so dana več organizacijskim enotam železarne, kot pa je sedaj pri nas TOZD. Po osnutku »Analize pogojev za organiziranje delov TOZD v železarni« je v glavnem poznano število TOZD in število skupnih služb. V zadnjem času se sicer opravljajo določeni popravki prvotnega osnutka, vendar to za samoupravno vsebino združevanja delavcev v TOZD ni posebej pomembno.

ZA ZDRAVE SAMOUPRAVNE DOHODKOVNE ODNOSE

V najnovejšem konceptu smo v železarni prišli do tega, da je treba ustanoviti:

— proizvodne TOZD,
— storitvene TOZD in
— organizacije skupnih služb.

Proizvodne TOZD so v glavnem poznane. To so vsi proizvodni obrati. Storitvene TOZD je še vedno malo prezgodaj taksativno naštevati. Vsebinsko so to vse organizacijske enote, ki lahko v vrednosti izrazijo svoje storitve in te storitve opravljajo za proizvodne TOZD. Skupne službe so ostale organizacijske enote, ki v podjetju opravljajo strokovno — administrativne posle za poslovodne in samoupravne organe.

Med temi tremi samoupravnimi organizacijskimi tvorbami bo treba jasno izoblikovati in vzpostavljati zdrave samoupravne dohodkovne odnose. Nič manj pomembna naloga, ki pa je v pretežni meri vezana na družbenopolitične organizacije, je splošni dvig samoupravne miselnosti, ki mora biti primarno prisotna na področju ustvarjanja, ker bo le tako kaj mogoče samoupravno razporejati.

MED PROIZVODNJO IN STORITVAMI JE POVRATNA POVEZAVA

Delitev novo ustvarjene vrednosti mora biti pravica delavcev, ki to vrednost tudi ustvarjajo, tj. v glavnem v vseh naših proizvodnih TOZD. Ker pa zaradi ekonomičnosti poslovanja prenašajo proizvodne TOZD nekatere poslovne funkcije na storitvene TOZD in skupne službe, bodo morale odstopiti tudi tak del sredstev, da bodo te sposobne opravljati funkcije, ki so jih sprejele od proizvodnih TOZD. Minimalno so ta sredstva definirana s sredstvi za osebne dohodke in družbeni standard. Prav gotovo pa mora obstajati močna povratna povezava. Sredstva, ki jih te službe prejemajo od proizvodnih TOZD, morajo biti tesno vezana na ustvarjeni dohodek TOZD tako v pozitivnem kot v negativnem smislu, ker je boljši ali slabši poslovni uspeh proizvodne TOZD v veliki meri odvisen od boljših ali slabših storitev storitvenih TOZD in boljših ali slabših poslovnih informacij in analiz skupnih služb.

Razumljivo je, da moramo te medsebojne povezave pozitivno razumeti in organizirati v duhu samoupravljanja. Odločno je treba iztrebiti kakršnokoli negativna tendenciozna prizadevanja, ki bi škodovala nadaljnjemu razvoju samoupravnega sistema in doseganju čim boljših poslovnih uspehov.

PROTI OZKIM INTERESOM

Iz dohodkovnih povezav med organizacijskimi tvorbami, ki sem jih skušal analizirati v prejšnjih odstavkih, izhajajo tudi vsebinski odnosi med zaposlenimi po teh organizacijskih tvorbah. Večkrat uporabljena fraza »MI — VI« na področju samoupravnega organiziranja v TOZD in skupne službe skoraj ničesar ne pove, ker jo je mogoče obojestransko uporabljati, ker morajo tako skupne službe kot TOZD odigrati pozitivno vlogo v tem samoupravnem organiziranju. Če naj bi pri tem skupne službe bolj negativno izzvenele, moramo pri tem takoj ugotoviti, da je v skupnih službah veliko strokovnega kadra, ki z raziskovalnim delom,

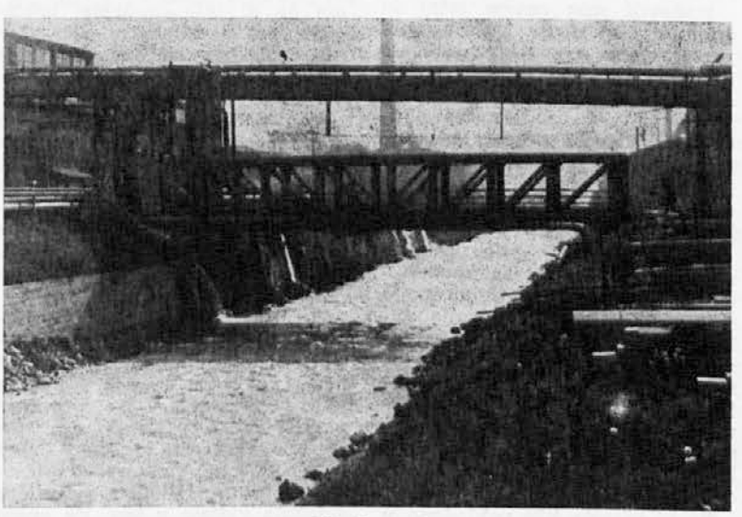

Stari most

novo tehnologijo, analizami, organizacijskim delom itd. lahko pomembno vpliva na boljše poslovne rezultate proizvodnih TOZD.

Pri sedanji organiziranosti treh TOZD in ene organizacije skupnih služb opažamo določene negativne tendence. Lahko bi rekli, da je preveč prisotno prizadevanje za dober poslovni uspeh posamezne TOZD na račun druge, da posamezne TOZD zelo dobro poznajo samoupravne sporazume in druge samoupravne akte ter jih želijo uporabljati takrat, ko gre za njihov ozki interes, in da se izogibajo njihove uporabe takrat, kadar to ni v skladu z ozkim interesom TOZD. Definicija optimalnega samoupravnega in poslovnega učinka v odnosih med TOZD je zahtevna naloga in velikokrat ni v celoti skladna z interesom posamezne TOZD. Tu bo treba še tudi veliko narediti pri teoretičnem razčiščevanju o posameznih elementih družbene reprodukcije.

ZAMUDA — ZA VEČJO KVALITETO NOVIH TOZD

Na koncu bi želel še nekaj reči o intenzivnosti ustanavljanja novih TOZD. Marsikdaj slišimo kritiko, da se ta proces vse prepočasi odvija, da ni pravega interesa itd. Kolikor podrobneje analiziramo proces ustanavljanja TOZD, lahko ugotovimo, da bi ta proces lahko tekel hitreje. Pozitivno pa moramo oceniti, da nismo formalno pristopili k ustanavljanju več TOZD, kar bi lahko imelo namesto pozitivnih zelo velike negativne učinke. Mislim, da so se v tem času rešila pomembna praktična vprašanja in pojmovanje TOZD je v praksi dobilo pravilen pomen med najširšo maso delovnih ljudi.

Pri politično zastavljeni akciji o ustanavljanju novih TOZD — v železarni moramo imeti dovolj posluha in dati strokovnim službam možnost, da tudi operativno pripravijo in izoblikujejo medsebojne dohodkovne odnose ter izdelajo samoupravne sporazume v skladu z osnovnimi načeli, ki jih določa ustava. Tako bomo, sicer z malo zamude, dosegli veliko večjo kvaliteto v delu in medsebojnih odnosih med TOZD in organizacijami skupnih služb.

Edo Javornik, sekretar komiteja ZKS Železarne Ravne

KOMITE ZKS ŽELEZARNE:

Za uskladeno družbeno planiranje

Na pobudo komunistov v TRO se je komite ZK železarne 5. 4. 1976 sestal v tej TOZD. Obravnaval je:

— uveljavljanje samoupravnega družbenega planiranja v TOZD, OZD in SOZD Slovenske železarne, s tem v zvezi pa tudi uveljavitev ustavne vloge in položaj delavca v TOZD in občana v krajevni skupnosti kot temeljnega nosilca planiranja;

— predlog odbora za OD v zvezi s prehodom na novi sistem delitve osebnih dohodkov.

Gradivo o uveljavljanju samoupravnega družbenega planiranja je izdal CK ZKS, obravnaval pa ga je svet ZK Slovenskih železarn. Poročilo generalnega direktorja SŽ tov. Klančnika se je v glavnem nanašalo na srednjeročni razvoj slovenskega železarstva v letih 1976—1980. Med drugim je poudaril, da slovenske železarne stojijo visoko v slovenskem gospodarstvu. Vse tri železarne imajo svoje letne in srednjeročne načrte, niso pa rešena vprašanja do odjemalcev, niso sklenjeni družbeni dogovori.

Tov. Žnidar je povedal o planiranju pri nas naslednje:

postavili smo realen letni in srednjeročni plan. Z njegovim nastajanjem so se izoblikovala tudi izhodišča, ki jih je sprejela delovna organizacija, sestavljena organizacija in občina. Na podlagi teh izhodišč so nastajali konkretni plani, pri tem so sodelovale posamezne službe, tako smo dobili plane razvoja posameznih TOZD.

V planiranju so bile prevzete obveznosti do združene organizacije, ni pa še rešeno financiranje znotraj delovne organizacije, tako da sredstva združujemo za energijo, repromateriale ter sredstva za občino in družbeno dejavnost. Predlagamo, da bi na ravni Slovenskih železarn sklenili z energetiki sporazum o oskrbovanju z električno za petletno obdobje.

To bi moralo biti uskladeno v okviru UJŽ, vendar se na tem področju zelo razhajamo. Ukrepi zveznih organov, ki so dali prednost tistim železarnam, ki imajo svoje surovine, predvsem pa niso vezane na električno energijo, so zelo prizadeli predvsem železarni Jesenice in Štore. Vodstvo SŽ si prizadeva, da bi bila ta stališča spremenjena.

ZA SKUPEN JEZIK S PREDELOVALNO INDUSTRIJO

Slovenska predelovalna industrija uporablja predvsem jekla nižjih kvalitet, mi pa proizvajamo višje kvalitete. To pomeni, da pri njej nimamo podpore oziroma da ni bilo družbene uskladitve pri načrtovanju proizvodnje. Prav tako ne opravlja svoje naloge trgovina, kar kažejo njene velike zaloge.

Novi pogoji nam narekujejo, da bomo morali imeti za surovine lastna sredstva, za repromaterial, ki ga uvažamo, pa ustvarjati lastna devizna sredstva. Železarna Ravne se dogovarja tudi o vlaganju tujega kapitala, predvsem v proizvodnjo valjev in pnevmatičnega orodja.

Razprava je povedala, da v železarni že dolgo načrtujemo našo proizvodnjo kakor tudi rast podjetja in smo take elemente rasti imeli zajete v srednjeročnih planih. Težko sprejemamo kritiko predelovalcev, da nočemo delati materialov, ki bi ustrezali njihovim načrtom. Izhod iz sedanjega položaja vidimo v tem, da gredo oni v predelavo kvalitetnejših jekel. Tehten je bil pomislek, ali naši načrti niso bili izdelani na podlagi potreb predelovalne industrije, temveč bolj na podlagi prognoz.

Člani komiteja menijo, da mora družbeno planiranje potekati uskladeno. Posamezne delovne organizacije morajo gledati tudi na širši razvoj občine, saj vidimo, da nimamo urejenega šolstva, otroškega varstva itn. CK ZKS je treba podati obširno poročilo o družbenem planiranju pri nas, o tem pa je treba tudi razpravljati.

POLITIČNO PODPRETI SKLEP DELAVSKEGA SVETA

Služba za OD je izdelala predlog o delitvi OD, pri tem pa se moramo tudi komunisti opredeliti za postopek, ki ga je predlagala. Delavski svet je sprejel predlog, da ostanejo OD do junija na isti ravni kot OD v februarju. Ta sklep morajo obravnavati vse OZ, razširjeni odbori sindikata in mladina ter ga podpreti.

Diskusije na seji delavskega sveta so bile zelo ostre, ker delavci ne zaupajo več rokom, postavljenim za sprejem novega sporazuma. Družbenopolitične organizacije se moramo zavedati, da róke držimo, sicer pa odgovorne pokličemo na zagovor.

NAČRTOVALI SMO STROKOVNO IN DEMOKRATIČNO

Na koncu so člani komiteja zaključili:

— družbeno planiranje je bilo strokovno; pri njem so bile navzoče družbenopolitične organizacije, organi delavskega samoupravljanja, delovne skupine in zbori delovnih ljudi.

— Komite je ugotovil določeno praznino v planiranju na ravni občine, republike in zveze. Načrtovala se je le zasedba kapacitet, rezultat tega pa je bil enostranski razvoj. Sredstva za investicijsko izgradnjo je treba pravilno razporediti in vlagati glede na dane pogoje posameznih regij. Komunisti železarne si bomo čim bolj prizadevali za to.

— Komite daje politično podporo sklepom samoupravnih organov o ustavitvi naraščanja OD do junija 1976. Zavezuje pa vse OOZ, da dajo enako politično podporo na zboru delovnih ljudi in delovnih skupin. S postopkom je treba pričeti takoj, da bo do konca maja zaključen. Samoupravni sporazum o delitvi OD mora z istim datumom biti uveljavljen za vse TOZD.

Konrad Bezjak

IZ DELA OK ZKS RAVNE

Občinska konferenca OK ZKS Ravne je na 6. seji ocenila uresničevanje politike ZK v občini in na podlagi tega določila nadaljnjo usmeritev dela osnovnih organizacij ter aktiva ZK.

Komite OK ZKS Ravne je bil zadolžen, da sprejme konkreten akcijski program dela, ki naj bi sprožil širšo akcijo v odpravljanju nekaterih slabosti in bi hkrati krepil družbeno vlogo ZK.

Tekoče naloge komiteja: obravnavati mora aktualne probleme, ki imajo v občini širši pomen, konkretizirati in uresničevati sklepe konference in višjih organov ZK, usmerjati delo osnovnih organizacij in oddelkov pri tistih vprašanjih, ki zahtevajo enotno in usklajeno akcijo ZK v občini.

USPOSABLJANJE ČLANSTVA ZK

Po sklepu 6. seje OK ZKS Ravne je naloga vsakega člana ZK, da se usposablja ne glede na to, kaj dela in kakšne funkcije opravlja. Prav tako so osnovne organizacije dolžne skrbeti za usposabljanje svojega članstva in morajo v ta namen izdelati programe idejnopolitičnega izobraževanja ter si v svojih vrstah zagotoviti predavatelje.

Komite pa bo prek idejnopolitične komisije organiziral seminarje za vse člane v občini na teme:

— preobrazba srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje,

— zunanjepolitični dogodki in razmere,

— zakon o združenem delu.

To je le groba usmeritev dela komiteja in konference, sicer pa se bo program dopolnjeval tako, kot bodo narekovale družbenopolitične razmere v občini in zahteve višjih organov ZKS in ZKJ.

Kako izpolnjujemo gospodarski načrt

Čeprav v marcu še nismo dosegli planirane proizvodnje, smo se ji bolj približali kot v prvih dveh mesecih. Za mesečnim načrtom skupne proizvodnje smo zaostali za 2,8 %. Odpremljena količina izdelkov pa je bila za 4,9 % manjša od planirane, kar hkrati pomeni, da je bila znatno nižja kot v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Večja skupna proizvodnja je vplivala zato na povečanje zalog, vrednost prodanih izdelkov pa je bila za 6,9 % nižja kot predvideva mesečni načrt. Izmeček je v marcu nižji, produktivnost, ki je sicer nižja od planirane, pa je porasla.

Planirana mesečna skupna proizvodnja je bila presežena v treh obratih TOZD MP, za načrtom pa zaostajata valjarna in jeklovlek. V valjarni so na nižjo proizvodnjo vplivali predvsem izpadi komprimiranega zraka in proizvodnja drobnih profilov, jeklovlek pa nima dovolj naročil. Realizacija v tej TOZD zaostaja za planirano za 7,9 %, tj. bolj kot odprema, kar pomeni, da so bile dosežene prodajne cene nižje od načrtovanih.

V TOZD MO je presegel planirano mesečno skupno proizvodnjo le obrat strojev in delov, vsi drugi obrati pa veliko zaostajajo za načrtom. Najbolj zaostaja obrat industrijskih nožev, ki ima od letošnjega leta dalje v svojem proizvodnem programu tudi izdelavo compound

Proizvodni rezultati se po obratih zelo razlikujejo, kar kaže naslednji pregled dosežkov:

Obrat (TOZD)	% doseganja mesečnega načrta skupne proizvodnje v marcu	% doseganja mesečnega načrta vrednosti prodanih izdelkov kupcem izven DO (eksterne realizacije) v marcu
Jeklarna	100,1	—
Jeklolivarna	101,9	99,8
Valjarna	94,7	87,2
Kovačnica	108,9	113,4
Jeklovlek	69,2	58,5
Skupaj TOZD MP	97,6	92,1
Obrat strojev in delov	103,7	93,7
Obrat ind. nožev	39,8	121,6
Obrat pnev. strojev	41,0	73,7
Vzmetarna	74,6	73,5
Skupaj TOZD MO	84,0	92,7
TOZD TRO Prevalje	92,0	112,4
Skupaj delov. org.	97,2	93,2

gredic. Od celotne načrtovane količine odpade na gredice 46 %. Ker v marcu gredic niso delali, je to vplivalo na procent doseganja planirane skupne proizvodnje, nožev in brzoreznega orodja pa je obrat izdelal 25,4 % manj, kot predvideva načrt. Obrat pnevmatičnih strojev je izdelal sicer več delov na zalogo (77,6 % od načrtovane proizvodnje), kot gotova proizvodnja pa so upoštevani le izdelki, ki so odpremljeni v špedicijo. Vsi obrati TOZD MO razen obrata strojev in delov pa imajo premalo naročil, zato ne izpolnjujejo proizvodnih načrtov. Dosežena vrednost prodanih izdelkov je bila 7,3 % nižja od planirane, presegel pa jo je obrat industrijskih nožev, ki je odpremil del izdelkov iz zalog.

TOZD TRO Prevalje zaostaja za planiranimi količinami izdelkov za 8 %, realizacijo pa je presegla zaradi večje odpreme izdelkov iz zalog.

Z mesecem marcem je bil zaključen prvi kvartal, zato navajamo tudi proizvodne rezultate za to obdobje:

Obrat (TOZD)	Skupna proizvodnja v I. kvartalu: % doseganja v primerjavi z enakim obdobjem lani	Skupna proizvodnja v I. kvartalu: % doseganja načrta za I. kvartal 1976	Vrednost prodanih izdelkov kupcem izven DO (eksterna realizacija): % doseganja v primerjavi z enakim obdobjem lani	Vrednost prodanih izdelkov kupcem izven DO (eksterna realizacija): % doseganja načrta za I. kvartal 1976
Jeklarna	92,6	99,7	—	—
Jeklolivarna	94,8	101,0	117,1	103,5
Valjarna	86,5	91,1	94,5	98,9
Kovačnica	103,0	106,4	107,2	104,1
Jeklovlek	73,8	70,8	101,0	72,0
Skupaj TOZD MP	90,1	95,6	101,2	98,0
Obrat str. in delov	135,2	100,1	156,9	90,5
Obrat ind. nožev	124,8	54,2	121,2	91,0
Obrat pnevm. str.	113,8	64,3	119,6	78,7
Vzmetarna	81,3	84,4	93,0	94,9
Skupaj TOZD MO	106,2	88,3	128,9	89,9
TOZD TRO Prevalje	70,1	90,7	100,4	94,4
Skupaj del. org.	90,5	95,4	107,1	95,9

Četrtletni proizvodni rezultati so slabši od planiranih za l. 1976 in doseženih v prvem kvartalu lani.

Ž. I.

Zbori morajo zaživeti

SKUPNA AKCIJA ZA UVELJAVITEV NEPOSREDNIH OBLIK ODLOČANJA

Zbori delovnih ljudi in samoupravne delovne skupine niso to, kar bi morali biti. Kaj storiti, da bi zaživeli tako, kot je zamišljeno?

To je bila edina tema razširjenega sestanka komisije samoupravne delavske kontrole prve dni v aprilu. Na seji so sodelovali še predsedniki sindikalnih in mladinskih organizacij, sekretarji OZK, vodje zborov delovnih ljudi ter večina vodstvenih delavcev TOZD mehanske obdelave.

Komisija, ki je za razvoj samoupravnih odnosov in poglabljanje samoupravljanja še posebej zainteresirana, je to vprašanje sicer že večkrat obravnavala. Končno je uvidela, da se ga je treba lotiti na širši osnovi. Rezultat je bil skupna seja. Na njej so poizkušali stanje kar se le da objektivno oceniti. Ugotovili so, da je vzrokov za neučinkovito delovanje zborov precej. Ne glede na to, kakšne narave so, jih je treba začeti vse po vrsti in dosledno odpravljati Zanemarjati ne bi smeli še tako nepomembnih ovir.

Poleg že običajnih kritik na račun slabega obveščanja, neustrezno pripravljenih gradiv za razpravo ipd. so na tej seji kritično ocenili tudi odnos posameznih članov delovne skupnosti, ki često z nekonstruktivno kritiko ali s tendencioznim kritiziranjem vsega obstoječega poizkušajo minirati vzdušje na zboru ali delovni skupini. S takim obnašanjem kažejo do samoupravne stvarnosti prikrit ali neprikrit sovražen odnos.

Takih sicer ni mnogo, naloga vseh ostalih, napredno mislečih in angaziranih delavcev pa je, da se jim sproti in odločno postavijo po robu.

Za izboljšanje delovanja zborov delovnih ljudi in delovnih skupin je komisija delavske kontrole na skupnem sestanku s predstavniki družbenopolitičnih organizacij sprejela naslednje sklepe in stališča:

— Pred sklicem zbora delovnih ljudi se mora v bodoče v obratu (bodoči TOZD), obvezno sestati politični aktiv (sindikat, mladina, ZK, vodstvo itd.), se do predloženega gradiva in načina obravnave opredeliti, sprejeti stališče in to stališče potem na zboru tudi aktivno zastopati. Še zlasti se je treba dogovoriti za enoten in učinkovit nastop proti vsem objektivnim in subjektivnim silam in dejavnikom, ki onemogočajo učinkovito delovanje zbora.

Slabo pripravljene in v naglici sklicane zbore je treba v bodoče odločno odklanjati. Gradivo za obravnavo na zborih se mora objavljati kot priloga štirinajstdnevnega Fužinarja.

— Čimprej je treba aktivirati samoupravne delovne skupine in pričeti z uvajanjem dvofaznega sistema odločanja.

— O času in kraju sestajanja morajo biti vsi delavci na ustrezen način obveščeni vsaj dva dni pred zborom. Pri sestajanju je treba posvetiti več pozornosti vprašanju časa, ki je predviden za razpravo o določenem vprašanju, prostora za sestajanje ter vodenju zbora.

— Potrebno je takoj začeti z izdelavo poslovnika za delo zborov delovnih ljudi in samoupravnih delovnih skupin.

— Družbenopolitične organizacije se morajo v razreševanje aktualnih vprašanj v zvezi z delom zborov delovnih ljudi in delovnih skupin vključevati aktivneje kot doslej.

— Do sprejema zakona o združenem delu, ki bo podrobno opredelil področje delovanja zborov delovnih ljudi in delovnih skupin, morajo odgovorni delavci pred posredovanjem določenega predloga v razpravo in sprejem na zbore preučiti pravilnost in ustreznost takšnega načina obravnave in odločanja.

Udeleženci sestanka so se razšli z občutkom, da je bil njihov dogovor ploden, čeprav najbrž s tem še ni mnogo storjenega. Pozitivno je že to, da smo se problema lotili. Verjetno se ga bomo morali še večkrat tudi na drugih nivojih, da bodo stvari končno stekle. Pri večini delavcev se mora pojaviti občutek, da gre pri sklicu zbora le še za kaj drugega kot za formalno dviganje rok.

Janko Dežman

Lišp

O delu

Kjer delo straži hišo, revščina ne more vanjo.

*

Delavnost je najboljša loterija.

*

Delo daje več kot sredstva za življenje; daje nam življenje.

*

Prava beda se začne šele, ko nam delo ne diši več.

*

Sila kola lomi, delo pa uči, kako se ubranimo sile.

*

Kdor zna in hoče delati, je do neke mere zmeraj gospodar svoje usode.

*

Če bi bilo delo lahko, bi ga župan opravljal sam.

(Star nemški pregovor)

*

Nepretrgano delo postane z navado lažje.

Demokrit

*

Današnji ljudje mislijo, da je treba delo urediti tako, da prinaša čimveč dobička. To je napačno mnenje. Urediti ga je treba tako, da ljudi osrečuje.

P. Ernst

Kritika delovanja delegatskega sistema

S SEJE DELAVSKEGA SVETA TOZD MEHANSKE OBDELAVE

Zadnjega dne v marcu se je na 25. redni seji sestal delavski svet TOZD mehanske obdelave. Pregledali so izvrševanje sklepov predhodnih dveh sej, sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o enotnih načelih delitve OD, ki je skupaj z drugimi splošnimi akti novega delitvenega sistema posredovan v javno razpravo. Delegati so nato potrdili tudi predlog operativnega plana osebnega dohodka po mesecih za leto 1976. Ob tem so potrdili tudi predlog nekaterih ukrepov, potrebnih pri oblikovanju dohodka in osebnih dohodkov v prehodnem obdobju do uveljavitve novega sistema delitve OD. Ta naj bi predvidoma stopil v veljavo sredi letošnjega leta. Na tej seji je delavski svet odločal tudi o zasedbi delovnega mesta šefa prodaje TOZD MO, ki je bilo od odhoda ing. Cimermana jeseni 1975 nezasedeno. Za novega šefa prodaje je bil izvoljen Potočnik Tone.

Delavski svet je na tej seji obravnaval in sprejel tudi predlog poslovnega združenja orodne industrije Alat iz Beograda za vračilo nerazporejenega dela dohodka po zaključnem računu za leto 1975. Alat nam je meseca marca po sprejemu zaključnega računa vrnil vsoto 6.086,90 din, kar predstavlja 3,25 % njenega nerazporejenega dela dohodka, našega prispevka v preteklem letu. Ob tem, ko so nam omenjeni nerazporejeni del dohodka vrnili, so obenem prosili, da jim ga ponovno odstopimo. Delovna skupnost Alata bo to vsoto porabila kot akontacijo za vplačilo ustreznemu institutu, ki bo za potrebe članic poslovnega združenja izdelal študijo o orodni industriji Jugoslavije.

Osrednje vprašanje, ki se je obravnavalo na seji, je bil sprejem samoupravnih sporazumov o višini prispevnih stopenj in izločanju sredstev za financiranje potreb in programov samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1976. Potem ko so naši delegati v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti glasovali za predloge prispevnih stopenj, ko so naši delegati v občinski skupščini glasovali za družbeni dogovor o razporejanju dohodka v občini in smo se tako na relativno široki osnovi za te stopnje že opredelili, verjetno o višini prispevnih stopenj, koordiniranih na republiški ravni, ni bilo smotrno na veliko razpravljati.

Delavski svet se je s predlaganimi stopnjami tako strinjal. Ob tem pa so delegati zelo ostro, kritično ocenili postopek dogovarjanja in funkcioniranje delegatskega sistema nasploh, še zlasti pa v naši delovni organizaciji, kjer smo direktno prizadeti. V razpravi so ugotavljali, da je delo delegatov in delegacij v naši delovni organizaciji nezadovoljivo, da smo tako rekoč šele na začetku. V bodoče bo treba za delegacije organizirati ustrezno strokovno pomoč, ki bi jo določene službe že sedaj lahko v večji meri nudile. Potrebno bo organizirati bolj ustrezne oblike informiranja, posvetiti večjo pozornost izbiri kandidatov, ki jih volimo v delegacije, in še mnogo drugega. Med drugim je bil podan predlog, da bi v bodoče razbili delegacijo pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter socialnega skrbstva. Po razpravi in sprejemu sporazumov s prispevnimi stopnjami je bila izražena zahteva, da morajo samoupravne interesne skupnosti v naslednji številki Informativnega fužinarja objaviti kratka in razumljiva poročila o realizaciji nalog v preteklem letu, povzetek zaključnega računa in program za leto 1976. Samoupravne interesne skupnosti sicer dostavljajo poročila, vendar so preobsežna in težko razumljiva ter neprimerna za objavo. Delegati delavskega sveta TOZD MO so smatrali, da ni naloga strokovnih služb železarne, ubadati se s pripravljanjem razumljivo in kratko oblikovanih poročil o delu samoupravnih interesnih skupnosti, temveč mora tako poročilo pripraviti in objaviti strokovna služba SIS.

Janko Dežman

Na travniku

Kako do enotnih stališč

Sestanek, katerikoli, je dogovor, ki mora dati končne rezultate. To so sklepi, izraz opredelitve udeležencev do konkretnega vprašanja. Naknadno oblikovanje sklepov po nekem telesu ali na drug način je praviloma slabo. Pri delu samoupravnih organov smo s tako prakso v glavnem že prenehali, še zmeraj pa je več ali manj prisotna pri družbenopolitičnih organizacijah. Osnovni vzrok je v tem, da so ravno te seje — v primerjavi s samoupravo — slabše pripravljene. Obstajajo pa tudi drugi, po teži zelo različni vzroki.

Menim, da ne sme biti sestanek prej sklenjen, dokler se udeleženci niso do nekega problema konkretno opredelili, glasovali. Sicer pa se je v zadnjem času razpasla grda navada, da se nekaterim udeležencem sestankov sploh ne ljubi glasovati. Za malo se jim zdi dvigovati roke. Ni znano, ali gre za lenobo, indiferenten odnos ali omalovaževanje. V vsakem primeru je takšno ravnanje nesprejemljivo, pa naj gre za glasovanje na sestanku OZK, delavskem svetu ali zboru delovnih ljudi. Sicer pa se vrnimo k sprejemanju stališč in odločitev, zlasti na sejah družbenopolitičnih organizacij, kjer bi rad opozoril na neki sorazmerno razširjen in problematičen pojav.

Na dnevnem redu teh sej so praviloma vsaj tri, če ne štiri točke. Pri samoupravnem organu, ko gre običajno za sprejemanje večjega števila alternativnih odločitev, je to normalen pojav. Točka dnevnega reda, npr. na sestanku OZK, pa običajno zahteva razpravo in sklepe oziroma opredelitev do nekega širšega vprašanja, do kompleksnejše tematike, sestavljene iz mnogih komponent. Tako zastavljena točka dnevnega reda je seveda praviloma zgrešena. Izjema, ki je včasih lahko objektivno pogojena, samo potrjuje pravilo. Še bolj zgrešeno pa je, kar se na žalost še prepogosto dogaja, da je tako obširnih točk več.

Rezultat tako pripravljene seje je vsesplošno diskutiranje v najrazličnejših smereh. Često se diskusija bistvenega vprašanja le bežno dotika. Vsakdo pač govori in iznaša probleme, ki mu leže na srcu. Tako sestankovanje je moreča izguba časa, ena sama velika točka »razno«, čeprav bi kdo po sklepih, ki jih je kasneje sestavila komisija za sklepe, sodil drugače.

Prepričan sem, da bodo gornje trditve sprožile pri nekaterih odpor, reakcijo, češ da ni tako. Menim, da morajo biti dnevni redi kar se da ozko zastavljeni in diskusije strogo usmerjene. Če diskutant kritizira, karkoli že, potem je naloga ostalih navzočih, da se do nakazanega problema opredelijo in zavzamejo izglasovano stališče. Ne more in ne sme se dogajati, da bomo na sestanku, v enoinpolurni diskusiji govorili o proizvodnih in tehnično organizacijskih vprašanjih, komerciali in delovanju delegatskega sistema, kadrovski problematiki in politiki ter centralnem ogrevanju obenem.

Torej: ozko in konkretno zastavljeno vprašanje, usmerjena diskusija in konkreten sklep, ki mora biti vsaj v grobem oblikovan že na seji. K temu bi dodal še, da morajo naši sestanki postati borba mnenj kot osnova za sprejem skupnih stališč, ne samo iznašanje osebnih pogledov in stališč brez konfrontacije in brez rezultatov.

J. Dežman

Vabimo bodoče metalurge

Učenci se po končani osnovni šoli vse manj odločajo za poklicne šole, ker delo v poklicih zahteva precej fizičnih naporov, še posebej v takšnih tovarnah, kot je naša. Pri nas že sedmo leto ni nikogar, ki bi se odločil za poklic topilca, kar pomeni, da je odstotek kvalificiranih topilcev le neznaten.

Leta 1974 so se predstavniki delovnih organizacij skupaj s TIS, ravnatelji OŠ in zavodom za zaposlovanje dogovorili, da poklicno usmerjanje ni samo stvar OZD. Celo škodljivo da je, ker je propagandnega pomena in prikazuje poklice dostikrat drugače, kot v resnici so. Tako je skrb za poklicno usmerjanje prevzel zavod za zaposlovanje, ki najprej zbere podatke o številu učnih mest v vseh OZD in to objavi v posebnem informatorju, ki vsebuje še vse informacije o šolah, štipendijah in podobno, vendar te informacije niso dovolj natančne, ne nudijo določnejše podobe o posameznih poklicih.

V železarni so pripravili brošurico, v kateri je na splošno predstavljena železarna, njen tehnološki razvoj, možnosti kulturnega življenja v kraju, glavni namen pa je v privlačni obliki prikazati prihodnost metalurških poklicev.

Velik vpliv na otroke pa imajo starši, saj večina teh, ki poznajo delo valjarjev, topilcev itn., odsvetuje svojim otrokom odločitev za metalurške poklice, kajti tehnologija dela v topilnici ali valjarni je še zmeraj taka, da zahteva velik fizičen napor.

Premalo pa na tem področju store osnovne šole, ki večji del govore le o srednješolskem izobraževanju. Morda se bo stanje izboljšalo, ko bodo to funkcijo prevzeli bodoči centri usmerjenega izobraževanja, strokovni delavci, psihologi in sociologi.

r. a.

ALI VESTE, DA SO IZUMILI ...

akumulator — 1859,
anteno — 1895,
barometer — 1643,
svinčnik — 1662,
strelovod — 1752,
knjižni tisk — 1440,
parni stroj — 1690,
parno kladivo — 1839,
elektromagnet — 1825,
padalo — 1480,
krogljični ležaj — 1847,
mikrofon — 1878,
šivalni stroj — 1755,
revolver — 1835,
ladijski vijak — 1812,
žepno uro — 1505,
telefon — 1861,
žičnico — 1861,
dinamit — 1867,
železobeton — 1867,
kolo — 1817,
nalivnik — 1843.

mladi fužinar VI

priloga mladih delavcev Železarne Ravne

Se mladi komunisti zavedamo svojih obveznosti

Mladi, ki smo vključeni v ZK, se moramo zavedati, da je današnja zveza socialistične mladine vzklila iz revolucionarnega mladinskega in študentskega gibanja, ki se je pod idejnopolitičnim vodstvom Komunistične partije Jugoslavije borila kot sestavni del delavskega razreda Jugoslavije proti kapitalistični ureditvi, razrednemu zatiranju in fašističnemu zasužnjevanju ter za ustvaritev socialistične skupnosti svobodnih ljudi. Zveza komunistične mladine Jugoslavije, ustanovljena 10. oktobra 1919 — le nekaj mesecev po ustanovitvi socialistične delavske partije, — je bila izraz svobodoljubnih tradicij jugoslovanskih narodov in hotenj takratne mlade generacije. SKOJ se je kot politična in borbena organizacija navdihoval ob revolucionarnih idejah in boju delavskega razreda, razvijal seocialne in nacionalne težnje narodov in narodnosti ter se boril za uresničitev idej socializma, svobode in miru.

Predhodniki naše organizirane mlade generacije so prebredli težka pota ilegalnega delovanja med monarhofašistično diktaturo, med katero je marsikdo daroval svoje mlado življenje za ideje, ki so mu bile svete. Prav tako sta na poziv KPJ k oboroženemu uporu proti okupatorju SKOJ in mladina med prvimi dvignila revolucionarne zastave, s čimer sta izpričala množično junaštvo, požrtvovalnost, domoljubnost ter s tem dala dragocen prispevek k bratstvu in enotnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Zaradi množičnega odziva mladih v boj proti fašizmu in domačim izdajalcem pa je bila decembra 1942 v Bihaču ustanovljena združena zveza protifašistične mladine Jugoslavije, ki je kot enotna množična organizacija mladih protifašistov, borcev in domoljubov skupaj s SKOJ uspešno mobilizirala mladino po vsej deželi za osvoboditev in ustvarjanje novega življenja v svobodi.

Po vojni pa je USAOJ prilagodila svoje delo takratnim razmeram in se 1946 v Zagrebu preimenovala v LMJ. SKOJ in LMJ sta sodelovali skupaj v vseh oblikah boja za izgradnjo socializma na podlagi skupnih smotrov in programov ter tako dosegli visoko stopnjo socialistične zavesti med najširšimi plastmi mlade generacije; zato sta se LMJ in SKOJ 1948 združili v novo politično organizacijo LMJ. ZSM je naslednica organizacije LMJ in nadaljuje delo ZMJ, v katero se je preimenovala na 7. kongresu 1963.

Mladinska organizacija do zadnjih kongresov ZSM ni bila taka DPO, ki bi združevala vso mlado generacijo. Bila je organizacija, ki ni bila v skladu z našo novo preobrazbo, ni zadovoljevala vseh potreb mladega človeka, kar pa je eden izmed vzrokov za neuspešnost njenega delovanja. Kot osnova za spremembo razmer in akcije so mladim služili zaključki in resolucija 9. kongresa ZKJ ter zaključki in resolucija 3. konference ZKJ, ki tudi zavezuje slehernega člana ZKJ k njegovi večji aktivnosti med mlado generacijo.

Na podlagi navedenih izhodišč je potekal tudi 9. kongres ZSMS in kongres ZSMJ, s tem pa smo tudi v naši OK ZSM še bolj pospešeno začeli reorganizirati in prilagajati mladinsko organizacijo danim razmeram, zavedajoč se, da reorganizacija ni in ne more biti enkraten poseg v dogajanje in delo mladih, marveč da je to proces, v katerem bomo mladi prilagajali svoje delo, aktivnosti v skladu z razvojem naše samoupravne družbene ureditve.

V vseh OO ZSM, združenih v OK, vključujemo približno 65 % vseh mladih v občini, vendar s tem rezultatom vsekakor ne moremo biti zadovoljni, saj se prav delovanju na področju mladinske organizacije nudi široka paleta aktivnosti, ki pa v mnogih sredinah ostaja neizkoriščena. Pojavlja se predvsem to, da se OO vse preveč ukvarjajo s športnimi in kulturnimi dejavnostmi in z gonjo za finančnimi sredstvi, ki omogočajo njihovo delovanje, vse premalo pa se večji del OO v občini posveča jedru delovanja mladinske organizacije, torej idejnopolitičnemu področju, širjenju marksistične ideologije med mladimi ljudmi. Tu pa se moramo zamisliti prav mi, mladi komunisti:

— ali izpolnjujemo naše statutarne obveznosti, ki pravijo, da moramo kot idejni vodje nastopati v vseh organiziranih sredinah,

— ali ni naše izhodišče delovanja prav ZSM, ki se vključuje v najširšo fronto delovnih ljudi ter skrbi za to, da so problemi mladih hkrati problemi širše družbe in širši družbeni problemi hkrati problemi mlade generacije,

— ali ni zato mesto aktivnosti nas mladih komunistov prav v ZSM?

Gotovo je, da se naše vodilne idejnopolitične vloge v ZSM ne zavedamo ali pa se ne čutimo dovolj odgovorni, da bi se je lahko zavedali, kljub temu da nas vsi partijski dokumenti k temu zavezujejo in je ZSM kadrovska baza za delovanje vseh drugih družbenopolitičnih organizacij, saj je prav od vzgajanja v ZSM odvisno, kakšni bodo bodoči aktivisti SZDL, sindikata in prav tako ZK.

Analiza, ki smo jo izdelali na OK ZSM, kaže pasivnost mladih članov ZK v mladinski organizaciji, saj je vanjo vključenih le 45 % komunistov, starih do 27 let. Vsi člani ZK pa se moramo zavedati, da so v zgodovinskih interesih delavskega razreda in njegovi borbi za uresničevanje revolucionarnih ciljev vsebovani tudi bistveni interesi mlade generacije. Zato idejnopolitična usmeritev ZSM temelji na programskih smotrih ZK kot vodilni idejnopolitični sili delavskega razreda in jugoslovanski samoupravni socialistični družbi. Zavest mladine se torej ne poraja ločeno od celotne družbene strukture, ampak se vsa protislovja med različnimi deli družbe pojavljajo med mladino. V zavesti mladine se izraziteje izražajo vsi idejni tokovi in politična previranja, ki se pojavljajo v družbi, to pa kaže tudi na to, da mladina ni homogena in niti, da bi mogla biti.

Nerealno bi bilo gledanje na mladino kot celovito družbeno skupino v socialno-ekonomskem, idejnem in političnem smislu. Zato se ZSM tudi ne pojavlja kot politična partija neke zaprte družbene formacije, zato tudi ne moremo govoriti o neki posebni mladinski ideologiji, ki bi bila dejavnik družbenega napredka. Prav tako mladina ne pridobiva že zaradi svoje mladosti avtomatično svoje zavesti in vizijo družbenega napredka, ampak le-to ustvarjajo najbolj napredne družbene sile, katerih so mladi ljudje le del, ki je sposoben vnesti vanje večji žar in upornost ter tako prispevati svoj del k razvoju sil napredka. Zato

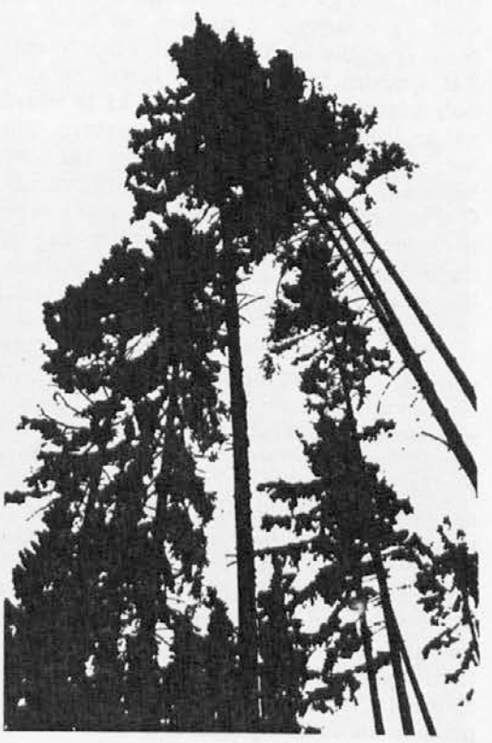

Srečanje

tudi ni mogoče utemeljevati samostojnega obstoja mladinske napredne zavesti, ki ne bi bila tudi zavest delavskega razreda.

Značilno za mlado generacijo je gotovo to, da se mladina hitreje in radikalneje aktivira v družbenih akcijah, v tem pa je vzrok večje odprtosti mladine za novo in manjši vezanosti mladih na preteklost in tradicije. Mladina, ki je tako dojemljiva za vse novo, pa se marsikdaj ne zaveda tega, da vse novo tudi ni napredno — tu pa je pomembno mesto nas mladih komunistov, ki moramo s težnjami in ideologijami, ki so v nasprotju z našim družbenopolitičnim sistemom, opraviti že v njihovi kali.

Stojan Gerdej

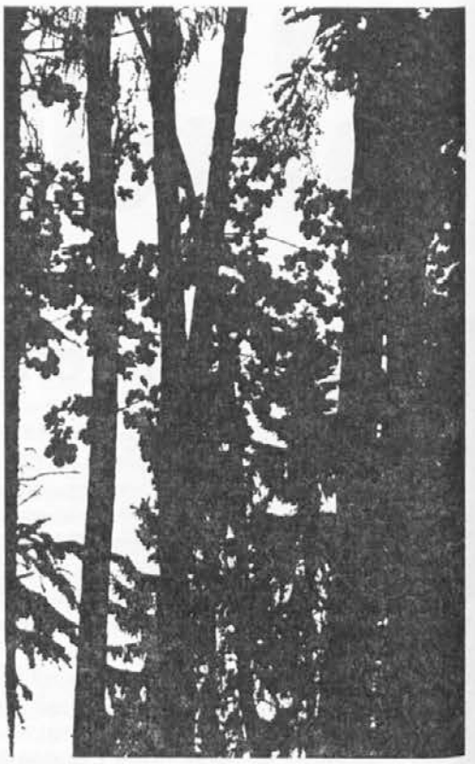

Zmeraj je kje svetloba

Pozabljene navade

Gruča maloštevilnih ljudi se je pojavila na cesti. Od nekod so prinesli rdečo zastavo, zastavo delavstva, preganjano zastavo. Večina jih to opazuje od strani ali skozi napol odprta okna. Nekdo v gruči zakliče: »Živel 1. maj, praznik delovnih ljudi!« Praznik delavcev, praznik, katerega ne smejo praznovati, kajti v sebi nosi preveč boljševiške ideje, škodljive vladajoči kapitalistični družbi. Marsikateri od opazovalcev bi se tako rad pridružil povorki na cesti, vendar se spomni na svojo številno družino in takoj prežene to misel, kajti ve, da bi ga udeležba v povorki lahko stala službe, če že ne kaj hujšega.

V svojih srcih pa praznujejo vsi, tudi tisti, ki vse le opazujejo od strani. V srcih se pojavljajo skrite želje, da bi lahko ta praznik enkrat praznovali brezskrbno, brez strahu pred izgubo službe.

Tako so želeli in praznovali naši delavci prvi maj pred vojno. Njihove skrite želje so postale stvarnost v naši slavni revoluciji, v naši narodnoosvobodilni borbi.

Jutro prvega maja v svobodni Jugoslaviji. Kamor pogledaš, plapolajo zastave. Mlaji se dvigujejo visoko pod nebo. Okna vseh hiš so okrašena z rožami in zastavicami. Čez cesto so napeti transparenti z revolucionarnimi napisi. Srečna povorka, ki prihaja po cesti, nima več opazovalcev, vsi so danes v povorki, okna hiš so prazna. Vsi se vesele, nekaj lepega, enkratnega je v tem veselju, vanj so združene vse skrite želje izpred vojne, vedo, da je ta praznik njihov, zato ga hočejo veselega in srečnega. Časi pa minevajo z naglico, za sabo puščajo spomine na vsa ta lepa praznovanja. Žal spomini iz leta v leto blede, ostajajo bolj prazni, brez tistega žara, ki je včasih vel iz ljudi. Zopet plapolajo zastave, plakati po zidovih opozarjajo na proslave, kakor da bi hoteli ljudi opozoriti na praznik. Godba, ki igra jutranjo budnico, ima le malo opazovalcev, kajti navadili smo se, da ob prazniku, ko ni treba na delo, nekoliko dalje poležimo. Tudi povorke, ki žele opozoriti na nekdanje dni, imajo vedno več opazovalcev. Ljudje jih opazujejo skozi neokrašena okna, s pločnikov in zdi se, da so postali nezainteresirani, ne želijo več sproščeno praznovati, zatopljeni so v svoja razmišljanja, v svoje lastne probleme. Kljub temu vsi le ne mislijo tako, če se spominjajo, da so praznik dela praznovali pred leti mnogo bolj svečano, bolj veselo in sproščeno.

Ob tej množici ljudi, ki vse to praznovanje le opazujejo od strani ravno tako kakor nekoč, bi se bilo treba vprašati, zakaj tako. Vsi mi, ki sprejemamo tradicije praznovanja za svoje, vsi mi bi morali biti pri tem veliko bolj s srcem, bližč in mogočnost ne moreta nadomestiti naših osebnih občutkov. Mislim, da bi se marsikdo moral vprašati, kaj mu pomeni 1. maj. Če mu pomeni več kakor samo dva prosta dneva, potem je za njega to resnično praznik, samo — ne bi smel ostati opazovalec! Prazniki so zato, da jih praznujemo množično, in da jih tudi občutimo v srcu vsaj približno tako kakor nekoč.

Ko prečitamo ta članek, se vprašajmo in si odgovorimo; ali je res potrebno, da vse te lepe navade tako rekoč počasi pozabljamo, ne samo prvi maj, z vsemi našimi prazniki je tako. Ali morda tudi mi ne nosimo dela krivde za to, mi, ki se premalo zavedamo, kaj je našim očetom pomenilo stopati za zastavo v povorki za prvega maja?

Peter Štirn

Postanimo resnejši

Zakaj tak naslov mojemu kratkemu razmišljanju o nas mladih, o našem odnosu do dela v mladinskih organizacijah? Ne zato, da nekaj napišem, niti ne, da bi opozarjal, vsi vemo vsak zase, kaj in koliko je dal za delo v družbenopolitičnih organizacijah. Pač pa bi želel, da bi vsi o tem malo razmislili. Ob okrogli mizi, ki jo je organizirala komisija za DEO pri koordinacijskem svetu ZSMS železarne Ravne, so predsedniki osnovnih organizacij kritično in resnično pošteno ocenili stanje, ki vlada v delu mladine v naši železarni. Ne bom navajal vseh težav, navedel bom samo eno: **nezainteresiranost** večine mladih za kakršnokoli delo v mladinski organizaciji. Pasivnost večine, težave in poizkusi posameznikov, ki jim ni vseeno, kako naša mladina stopa v življenje, kako bo pripravljena, ko bo treba sprejeti na svoja ramena odgovornost, za katero se danes tako malo zanimate. Če bi po kritiki merili dejavnost mladine, potem bi dejavnost bila zelo zavidljiva. Za vse neuspehe v delu mladine se danes išče krivce v mladih, ki vodijo mladinske organizacije, v mladih, ki se trudijo, da bi to stanje popravili. Kritika pa največkrat prihaja prav od tiste večine, ki pasivno spremlja delo mladine in ki je dejanski krivec, da se dobri programi, dobre akcije, ki jih organizirajo mladinski predsedniki, izjalovijo zaradi ene same stvari: **neudeležbe.** Ne zagovarjam mladih, ki imajo nalogo organizirati mlade za enoten nastop, niti najmanj, prav dobro je namreč znano, da niti mi ne storimo vsega, kar bi lahko in kar bi morali storiti že zaradi položaja, ki ga imamo v mladinski organizaciji. Toda mnoge, ki obstanejo sredi svojega dela, lahko razumem. Ni lahko brezuspešno in brez rezultatov delati v sredini, ki ne ceni njihovega dela in mu namesto pomoči še podstavlja nogo. Seveda to ne bi smelo biti — čeprav je najpogostejši vzrok, da mlad in zainteresiran mladinec ali mladinka preneha s svojim delom, da se umakne takrat, ko je že prejel dovolj znanja, ki bi ga lahko posredoval svoji sredini. Poraja se mi mogoče neresnična ugotovitev, da le nismo revolucionarna generacija, ki bi to morala že zaradi mladosti biti, kajti premalo je v nas vztrajnosti in že samo to je velik vzrok za zaskrbljenost. Revolucionarnosti neke generacije ne smemo meriti po maloštevilnih mladih, ki to resnično so, ki žele in delajo za lepši in boljši jutri. S temi besedami nisem hotel nikogar prizadeti, kajti še vedno sem mnenja, da lahko in tudi moramo upravičiti zaupanje starejših, da smo sposobni njihove pridobitve sprejeti in nadaljevati z enakim zanosom. Povrnil se bom k naslovu **Postanimo resnejši, ne bodimo več opazovalci, ne iščimo**

Majhna nežnost

Ste tudi vi taki

Lepota, ta široki pojem, ki ga vsak med nami pojmuje drugače in si ga vsak tudi drugače razlaga, je danes v svetu na veliki preizkušnji. Ta beseda, ki je vedno tako dvolična, ki je odvisna od ljudi in celo od trenutnega razpoloženja posameznika, je danes bolj kot kdajkoli potrdila resnico, kako dvolična je. Danes hočemo biti mnogi kulturni, pozabljamo pa, da to ni tako lahko in se tega tudi zavedamo, čeprav tega ne bi priznali za nič na svetu. Saj vendar ne bomo zaostajali za večino, za tako imenovanim kulturnim svetom. Ne, preveč snobizma je v nas, preveč ponosa, da bi priznali tudi drugim, kako hvalimo in spoštujemo stvari, ki jih ne poznamo in ne razumemo, a so gotovo lepe, saj zato jih ne razumemo! Lepota je vendar nerazumljiva. Vse, kar ima rad preprost človek, vse kar on ljubi, mu je gotovo podobno, in če mu je, potem je ravno tako preprosto, kakor je preprost on sam. Taki pa mi ne bi hoteli biti, zato se podajamo v drugo skrajnost. Saj stvari, ki so danes všeč množicam, ne smatramo za kulturno lepe, razen izjem seveda, in če hočete danes veljati za razgledanega človeka, potem berite tisto, kar vam je najmanj všeč, poslušajte stvari, o katerih nimate pojma, govorite tako, da se boste še sami težko razumeli, potem vam naziv razgledanega človeka skoraj ne more uiti. Žal sem s to ugotovitvijo zelo zelo blizu resnice, kajti za veliko ljudi je danes postala lepota skrivnost, je samo tisto, česar ne razumejo in ne poznajo.

Recimo, mladi, milijoni mladih po vsem svetu se danes zabavajo z dobro pop glasbo. Nikoli še ni glasba imela toliko poslušalcev, toliko izvajalcev kot danes. Naš planet so spremenili v svet dobre glasbe. Logično bi bilo, da bi se tej glasbi dal tudi prizvok kulturne — umetniške vrednosti. Toda tisti, ki o tem odločajo, ki so sposobni to dojeti in oceniti, so vendar dovolj pametni, da ne bodo naenkrat govorili proti sebi, proti svojim prepričanjem, pa četudi sami spoznavajo, da se njihova prepričanja majejo.

Ne odrekam naziva »kulturen« vsem onim, ki so kulturo spoznavali s srcem, ki se zavedajo, da so stvari, ki jih imajo radi, res lepe, ali še bolje, ki ne dvomijo vase in v svoje prepričanje, v svoj okus. Zamerim pa vsem drugim, ki skozi prizmo posnemanja prihajajo do tega naziva, ki v srcu ne pridejo do tega spoznanja, ampak ga samo hlinijo za druge, da drugi ne vidijo, kako preprosti so — kakor da bi bila to napaka.

Mnogi med nami stopamo po taki poti, ker preprosto mislimo, kako izvirni in kulturni smo, če delamo stvari, ki jih drugi ne delajo, če posnemamo od ljudi samo tisto, česar pri njih drugi niso razumeli. To je danes več vredno, bolj cenjeno. Marsikdaj se obnašamo kakor cesar iz znane pravljice **Cesarjeva nova oblačila** in nihče nas ne opozori, ker noče priznati, da bi videli manj kakor pa mi. Veliko napak naredimo v prepričanju, da delamo prav. To je vedno bilo, a nekoč se tega vsekakor tudi zavemo, tedaj nas ne bi smelo biti sram tega, ne bi smeli trmasto vztrajati tam, kamor so nas zavedli.

Umetnost je zaradi nas, da nas razveseljuje, obogati in duhovno okrepi. Zato ne naredimo iz tega cirkusa, ne skrivamo svojih čustev pred drugimi, ne ozirajmo se vedno na mnenje drugih. Če nas je nekaj osrečilo, duhovno obogatilo, potem imejmo to za lepo, potem imejmo to radi. Nismo mi zaradi umetnosti in nismo mi krivi, če nas niso naučili misliti po njihovo. Vsak, ki je ustvaril določeno stvar, naj bo to slika ali kip ali knjiga, jo je ustvaril z določenim namenom ali navdihom in če kdo, ki danes ustvarja mimo potreb delavcev, uspe v tem, potem je to udarec kulturi. To je stvar, ki ji ne smemo dovoliti, da bi postala navada. Ne smemo namreč verjeti, da je lepo samo tisto, česar ne razumemo, ali kar občudujejo drugi. Ne samo mi, še bolj in odločnejše bi se tega morali zavedati ustvarjalci, tisti, ki nam nudijo v oceno svoje delo. Zavedati se morajo, komu in kako so namenili svoje delo. Ne visoko nad druge, med ljudi in za njih ustvarjajo — ne pozabite tega! Ne pozabimo niti mi, da se je treba kulturno bogatiti skozi učenje kulture, ne skozi posnemanje in sprejemanje tujih modrosti.

---

zadovoljstva v brezvrednih stvareh. Zavedajmo se, da smo dolžni nekaj prispevati družbi, ne za ceno, ki bi nam škodovala, ampak po svojih močeh, po svojih interesih, ki bi morali pri nas mladih biti v marsičem podobni.

Pred nami je mesec mladosti, torej mesec nas mladih. Prepričan sem, da bomo z malo resnejšim pristopom k delu opravičili pričakovanja starejših. Naj bo to res mesec mladosti, naj se po naših osnovnih organizacijah tega zavedajo ter tako tudi delajo, mladostno poletno in učinkovitejše!

Rudi Mlinar

OO ZSM tudi v trgu

Naslov preseneča, saj je to organizacija, o kateri se doslej še ničesar ni slišalo. V resnici sploh ne obstaja, vendar so priprave v teku, in mislim, da bo najkasneje čez mesec dni ustanovljena. V krajevni skupnosti Ravne je več OO ZSMS, le v trgu je doslej ni bilo, čeprav je dosti mladih. To je bil tudi eden izmed vzrokov, da smo se v starem delu Raven odločili zanjo. Na našem koncu je pred leti že obstajala OO. Nosila je ime Franja Malgaja. Torej mi ne bomo prvi, upamo pa, da nas ne bo doletela enaka usoda kot naše predhodnike; njihovo delo je namreč kmalu zamrlo in organizacija je razpadla. Žal imamo tudi mi že na začetku obilico težav. Imeli smo že konstitutivni sestanek pod vodstvom tov. Milana Klemenca, sekretarja OK ZSMS Ravne, navzoč je bil tudi tov. Rudi Mlinar KM v KS. Zbralo se nas je osem mladincev, ki smo trdno odločeni, da si ne bomo premislili sredi poti k ustanovitvi. Tovariš Klemenc nam je orisal preteklost in delo prejšnje organizacije in vzroke njenega razpada. Prikazal pa nam je tudi možnosti udejstvovanja mladincev, ki se združujejo v teh organizacijah in seveda njihove naloge. Takrat smo tudi ustanovili iniciativni odbor (v njem nas je vseh osem) in se zmenili, da bo vsak na svojem področju popisal mladince, ki bi bili pripravljeni sodelovati. Prav bi bilo, da mladi spoznajo prednosti takega združevanja: imajo kam iti, ob prostem času se lahko udejstvujejo na področju, ki jih pač zanima. Mislim, da bi morali predstavniki posameznih OO več pisati o svojem delu in tako bodriti še druge. Vemo, da ni pomembno število članov, ampak njihova delavnost. Zato upam, da nas vnema ob nekaterih težavah, ki jih imamo pri pridobivanju naših novih članov, ne bo minila. Kmalu za prvim sestankom bi morali imeti drugega, tokrat v okrepljenem številu, a ga zaradi bolezni nekaterih članov ni bilo.

Smo šele na začetku poti in preden bomo lahko uradno ustanovili OO ZSMS Trg, nas čaka še veliko dela, med drugim tudi popis članstva in delovni načrt. Ker pa smo popolnoma brez izkušenj, je to za nas precej težka naloga.

Ko beremo poročila o uspehih drugih OO, posebej OO ZSM Leše, se zavemo, da bomo le z delom nekaj dosegli in da tudi naša organizacija ne bo mogla obstajati le na praznih upih in željah.

Kompozicija

Proga Brčko Banoviči — ponos povojne mladine

Gradnji mladinske proge sem se pridružil v II. mariborski mladinski brigadi »SLAVA KLAVORA«. Iz rudnika Mežica nas je odšlo približno 15 mladink in mladincev. Imenovali so nas »vod koroških rudarjev«. Pred odhodom so nas v Mariboru oblekli v enotne sive, lepo krojene platnene obleke. In parada pred odhodom po mestnih ulicah je bila nepozabna.

V Živinicah so nas pričakali z vaškim harmonikarjem in dvema frizerjema, ki sta nas na živinskem sejmišču ostrigla na »bombo«. Tu se je prvič in zadnjič zataknilo. Nekaj tovarišev se je z lasmi vrnilo domov.

Prvi tabor smo si postavili ob »bašti« z lubenicami, v vasi Bijela. Teh lubenic ne bom pozabil. Kljub vročini, žeji in mladostni lakoti so bile za nas nedosegljive, ker smo se dogovorili, da se tuje lastnine ne bomo dotaknili.

Nas koroške rudarje so imeli za specialiste. Zato so nas takoj zaposlili v strugi reke Tinje, preko katere je bilo treba zgraditi 40 m dolg železniški most. Prve lopate za gradnjo mostu so zasadili brigadirji Mariborske brigade. Gradili smo enega od stebrov mostu. Bila je peklenska zmešnjava. Voda, kamenje, les. Naša naloga je bila opaženje jame, velike približno 4×4 m in ne vem koliko metrov globoke. Med seboj se skoraj nismo poznali, videle so se samo bele oči. Globlje, ko smo lezli, hujše je bilo. Izdelovali smo ogromne okvire, jih v vodi sestavljali, zabijali zagatne stene, postavljali odre, vmes pa peli, da je bilo delo lažje. Kamenje in blato so premetavali z odra na odre po desetkrat, preden je bilo odstranjeno iz jame. Rudarji smo morali biti vedno najnižje, tam, kjer sta vdirala v jamo voda in material. Dobro smo izvršili našo prvo nalogo. Most je zgradila neka primorsko — goranska brigada, ki ni pozabila na naše delo. Na betonski steber je zabetonirala skoraj meter veliko betonsko kladivo, ki pove, da so se v njegov temelj zagrizli koroški rudarji.

Drugo delovišče je bilo v Špionici. Šotore smo si postavili v idiličnem kotičku ob reki Tinji. Med seboj smo se že poznali in postali dobri prijatelji. Mestni mladinci in mladinke so skrbeli za kulturo in upravljanje brigade, mi pa vmes: »grta, dovta, šeta« — radi so nas imeli. Vsak je bil že specialist za določeno delo. Kretova Ivica, ki je prišla od nekod iz Prekmurja, je pomagala v ambulanti, Pavla je bila kuharica. Mežiška dekleta so bila močnejša, zato so delala isto delo kot brigadirji. Takrat sem srečal tudi prvič tov. Vrečiča, ki je že tedaj stopil ves majhen na široko in zabijal nabijač v zemljo. Tudi na tem odseku proge smo morali rudarji pokazati svoje znanje. V soteski reke Tinje smo zgradili več metrov visoko leseno ogrodje proge za ozkotirne vagončke. Z njimi so odvažali material, ki so ga nato brigadirji zbijali v visok nasip prav ob bregu reke; od jutra do večera, na dva lesena nabijača dva brigadirja. Prvo sta dvignila z eno roko en nabijač, nato drugega, vmes pa »križni sfing«, pa pesem in polivanje z vodo, da se je zemlja bolje sprijela.

V Špionici je taborilo vsaj 10 brigad. Imeli smo skupne vojaške vaje, kjer so nam pravi bombaši mladinci kazali svoje znanje. Pri tem je marsikateri izgubil živce ter se šel pravo vojno, ki nam je bila še v krvi. Obiskali so nas tudi mariborski gledališčniki. Ta predstava je bila nekaj imenitnega. Ko smo dogradili, smo se selili na gradbišče v Litvo, nekaj kilometrov pred Banoviči. V ta kraj smo prispeli prvi. Daleč ni bilo nobene hiše, nobene brigade, prava divjina. Ob vznožju hriba smo postavili taborišče v krogu. Rudarji smo morali takoj po prihodu poiskati primeren kraj za vodnjak, ki smo ga tudi zgradili. Trasa proge je šla po ravnini. Brigadirji so se zagrizli v kubike zemlje, kdo bo hitrejši, kdo bo naredil več, samo tekmovanje v delu in pesem od jutra do večera.

Mi smo skrbeli za orodje. Izdelovali smo nabijače, iskali les in nasajali krampe ter lopate. Popravljali smo samokolnice in vse, kar so brigadirji potrebovali pri gradnji. Znati smo morali vse, kljub temu da takega dela do tedaj nismo opravljali. Videli smo očeta ali druge rudarje v jami, kako so to delali, pa smo poizkusili in znali.

V Litvi je danes zgrajena mogočna banoviška separacija premoga. Ko sem kasneje obiskal ta kraj, ga nisem mogel spoznati in o našem pionirskem delu ni bilo več sledu.

V treh izmenah je progo gradilo okoli 60 tisoč mladink in mladincev — prostovoljcev. Vse je bilo improvizirano. Kar smo potrebovali, smo si v glavnem naredili sami. Ne dež ne planine in nazadnje tudi sneg nista mogla zadržati našega dela. Obljubo Titu, da bomo progo zgradili do 29. novembra, smo izpolnili, saj je prvi vlak peljal po progi že 22 dni pred 29. novembrom 1946.

Franjo Gornik

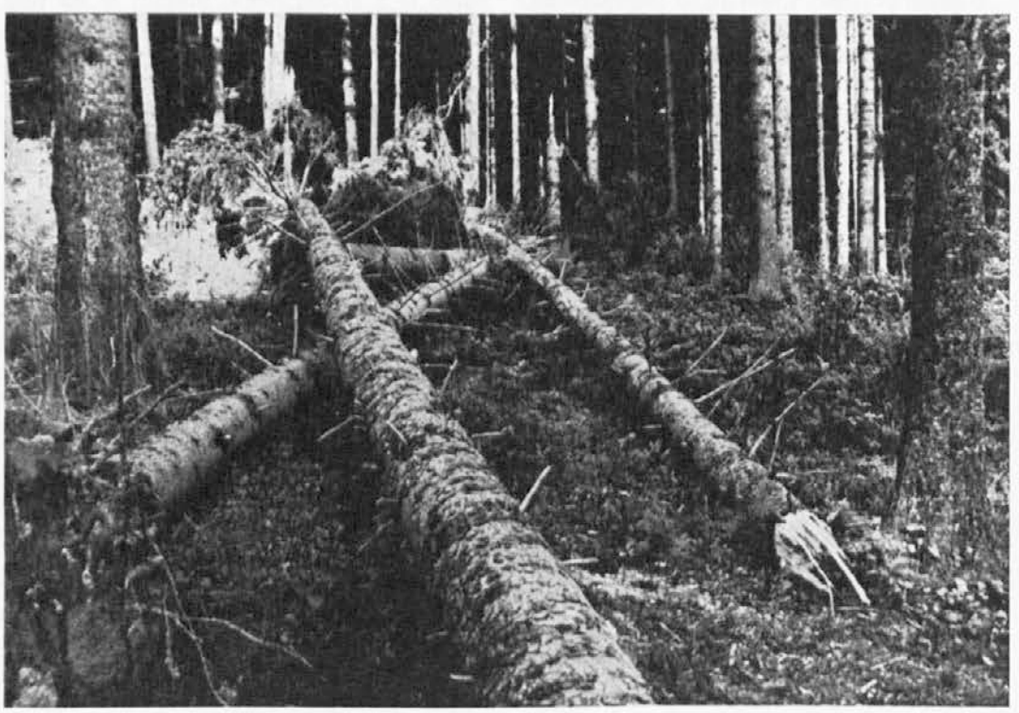

Po viharju

IZREKI

Mladost je kot mošt. Ne da se zadržati, marveč mora prevreti in prekipeti.

Luther

— — —

Le čudovita mladost je vedno verovala in še danes veruje, da je mogoče svet premakniti.

— — —

Mladost je sreča, ker je v njej bodočnost.

— — —

Všeč mi je mladost mladih, vendar samo, dokler je učitelj v razredu.

— — —

Kolikor večja in odgovornejša je nova zgodovinska naloga, toliko več ljudi, milijone ljudi je treba angažirati za samostojno reševanje teh nalog.

Lenin

— — —

Humor destruktivno gradi, satira konstruktivno podira.

Žarko Petan

— — —

Najbolj nevarni so zločinci, ki se ne vračajo na kraj zločina, ampak kar tam ostanejo.

Žarko Petan

— — —

Vrednost laži raste z oddaljevanjem od resnice.

Žarko Petan

»Mladi fužinar« izhaja kot občasna priloga »Informativnega fužinarja«.
Ureja ga uredniški odbor: Rudi Mlinar, Ivanka Valtl, Jože Pačnik in Zlatka Strgar, ki je odgovorna tudi za vsebino.

SLUŽBA PRAVNE POMOČI

Približno leto dni je poteklo, odkar smo pri svetu konference sindikata Železarne Ravne ustanovili službo pravne pomoči. V enem letu je bilo evidentiranih 45 primerov, ko je bilo potrebno delavcu podati pravno pomoč v pismeni obliki ali z ukrepanjem. Poleg tega pa je bilo opravljenih še približno 90 razgovorov z delavci, pri čemer gre le za razlago zakonskih ali samoupravnih predpisov.

Največ zadev je s področja medsebojnih razmerij v združenem delu, pri čemer prevladujejo invalidske zadeve. V teh primerih gre v glavnem za to, da se delavca seznani s pravicami, ki jih ima po predpisih invalidskega zavarovanja, ali pa se nanašajo na postopke za uveljavljanje pravic. Prednjačijo tudi stanovanjske zadeve, vendar se te pojavljajo le v določenih obdobjih — ob razpisih, v času reševanja pritožb ipd.

Druge zadeve se pojavljajo v manjšem obsegu in tako je več primerov, ko delavci iščejo pomoč le za tolmačenje samoupravnih aktov, ko gre za porabo dopusta, povračila OD, premestitve in podobno.

V precejšnji meri delavci tudi iščejo pravno pomoč v civilno pravnih zadevah. Pri teh se daje le informacija, ki pa v večini primerov zadostuje, saj se tako delavca pouči o postopku reševanja teh zadev.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

V mesecu januarju in februarju 1976 je precejšnje število delavcev spraševalo, kako je z rednim letnim dopustom. Aktualni sta dve vprašanji, in sicer; prvič poraba dopusta iz preteklega leta in drugič poraba letnega dopusta. Praviloma delavec nima pravice do uporabe preostalega rednega letnega dopusta iz preteklega leta. To stori lahko izjemoma, kar dovoljuje 4. odstavek 27. člena zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ki določa: »Delavec, ki nastopi letni dopust konec koledarskega leta, ga brez presledka nadaljuje tudi v naslednjem koledarskem letu, v primerih, ki jih določa zakon, pa lahko izrabi letni dopust v naslednjem letu.«

V praksi uporabljamo ustrezno določilo 3. odst. 41. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

48. člen samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (v vseh TOZD in delovni skupnosti skupnih služb Železarne Ravne) določa, kako lahko v tekočem letu uporabimo redni letni dopust. Ob tem, da je delavec že pridobil pravico do rednega letnega dopusta, lahko uporabi svoj dopust v skladu z določili samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (48. člen), tako je to v TOZD določeno s planom letnih dopustov. Pri tem se upošteva želja delavca, upoštevajoč, da z uporabo dopusta ne moti rednega poteka proizvodnje ali dela.

R. L.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA

Če bo zanimanje delavcev dovolj veliko, sta pravnik in uredništvo pripravljena uvesti novo rubriko:

PRAVNI NASVETI

V njej bi objavljali odgovore na najbolj pogostna in aktualna vprašanja s področja združenega dela.

Vprašanja pošljite na naslov:

Informacijska služba, z geslom: PRAVNI NASVETI.

Predstavljamo našo železarno

VZMETARNA

Naša vzmetarna je nastala iz starega »federverka«, ki je imel 20 zaposlenih in je izdelal mesečno okoli 20 t vzmeti. Danes je to moderen obrat, ki ima 114 zaposlenih, dela na tri izmene in ustvari približno 500 t mesečne proizvodnje.

Potrebno valjano ploščato jeklo dobivajo večinoma iz naše valjarne, nekaj pa tudi iz železarne Štore. Izdelujejo listnate, torzijske in spiralne vzmeti. Tehnološki proces je razdeljen na tri dele:

— mehanična obdelava listnatih vzmeti,
— termična obdelava in
— ravnanje z montažo.

Izdelujejo okoli 70 različnih vrst vzmeti za avtobuse, tovorne avtomobile in prikolice; največ za TAM, Vozila Nova Gorica, ITAS Kočevje in Tehnostroj Ljutomer. Izvažajo v Zvezno republiko Nemčijo za znano tovarno MAN.

Delo v vzmetarni je telesno naporno in kontinuirano, kar je značilno za maloserijsko proizvodnjo. Zaželeno je, da bi delavci imeli specializirano dveletno poklicno šolo. Obratovodstvo skupaj z našim šolskim centrom pripravlja predlog za verifikacijo poklica »vzmetar«.

Delavci imajo večinoma večletno prakso v obratu. So to kvalificirani kovači, polkvalificirani in priučeni. Čeprav v vzmetarni zdaj ni stiske za delavce, je tudi tu fluktuacija znan pojav, predvsem zaradi napornega dela. Medsebojni odnosi so normalni in večjih problemov ni.

Skupna težava mehanskih obratov — stari in iztrošeni stroji — tare tudi vzmetarno. Zato so načrtovali izgradnjo nujno potrebne nove linije s skupno kapaciteto 6000 t letne proizvodnje, ta mesec pa so že začeli z montažo. Vodijo jo češki monterji v sodelovanju z našim strojnim remontom. S poskusnim obratovanjem naj bi začeli oktobra letos.

Ko bo stekla proizvodnja na novi liniji, bo šla v rekonstrukcijo stara. Kadar bo možno delo na obeh, naj bi proizvodnja (do l. 1980) narasla na okoli 10.000 t letno. Zato v prihodnje ne bo več problem proizvajati, ampak prodajati. V vzmetarni si prizadevajo za takšno prodajno politiko, da bi lahko čim več izvažali.

M. K.

Do nove šole - tri izmene

ŠOLA MORA BITI

Podatke o poraznem stanju v ravenskem osnovnem šolstvu čivkajo že vrabci na strehi:

1.384 otrok v 23 učilnicah, dvoizmenski pouk se spreminja v triizmenskega za prvošolčke, od letošnje jeseni naprej že za drugošolce itn. Na stari osnovni šoli je za 420 otrok le eno stranišče. Ti otroci tudi že eno leto niso imeli telovadbe.

Sredi vse naše velike družbene dinamike, sredi boja za gradnjo 100 stanovanj letno, za toplovod pa sredi proizvodnje, uresničevanja delegatskega sistema, boja za utrditev gospodarstva itn., skratka — sredi vseh bojev in akcij, ki so ena pomembnejša od druge, je ta resnica tiho rasla, dokler ni zrasla tako visoko, da je ni bilo mogoče več prezreti.

Odzvali smo se spontano, čustveno: šola mora biti! Denar bo — povejte potrebe, priskrbite načrte in začnite čimprej graditi!

ZAKAJ SE ZATIKA

Pa ne gre tako hitro. Skupščina občine je v interesu vseh krajev ter po vseh pravilih izglasovala vrstni red takih gradenj pri nas: telovadnica na Ravnah, potem v Mežici, osnovna šola na Lokovici, nato šele na Ravnah. Kaj zdaj? Železarji so pripravljeni dati za svoje otroke, kakor so zmeraj bili. Če so oni to samoupravno izglasovali, kdo more to izpodbijati?

V nepravi čas so se začele še razprave o tem, ali se bodo naše osnovne šole združile ali ne, ali je bolje imeti nižje razrede na eni šoli, za višje pa graditi novo itn. Razumna odločitev je prekinila negotovost: na Javorniku naj bo popolna osnovna šola! Imenitno!

A kdor bi mislil, da je zdaj vse v redu, se je zmotil. Ni namreč tako preprosto najti investitorja. Tudi ko se zdi, da denar že ni več največja zapreka, ne. (Iskreno želim, da bo že določen, ko boste to brali, a zanesljivo ni.)

HEROD JE ZNAL ŠTETI, MI NE

Če kdo misli, da na Ravnah 1976. leta ob vseh računalnikih in strokovnjakih zanje znamo prešteti otroke, se moti. Staremu Herodu, ki je na rimsko komando pognal Jude sem pa tja, je to že uspelo, nam pa ne. A če kdo le poskusi, mu takoj — ne verjamemo.

Ker so šale v Fužinarju bolj na zadnjih straneh, je tole vprašanje resno:

koliko šoloobveznih otrok bo na Ravnah leta 1980? Na osnovni šoli so izračunali, da ob takrat že pozidanem Javorniku okoli 1.800. Pa pravijo eni, da manj, drugi da več. — Bomo vprašali ciganko?

Kako naj namreč gradimo šolo, če ne vemo, koliko otrok bo takrat hodilo vanjo? Pa ne, da se še niso rodili — so že stari dve, tri leta.

NE PO POTREBAH — PO MOŽNOSTIH

Na srečo te štrene ni potrebno razvozlavati, ker imamo škarje,

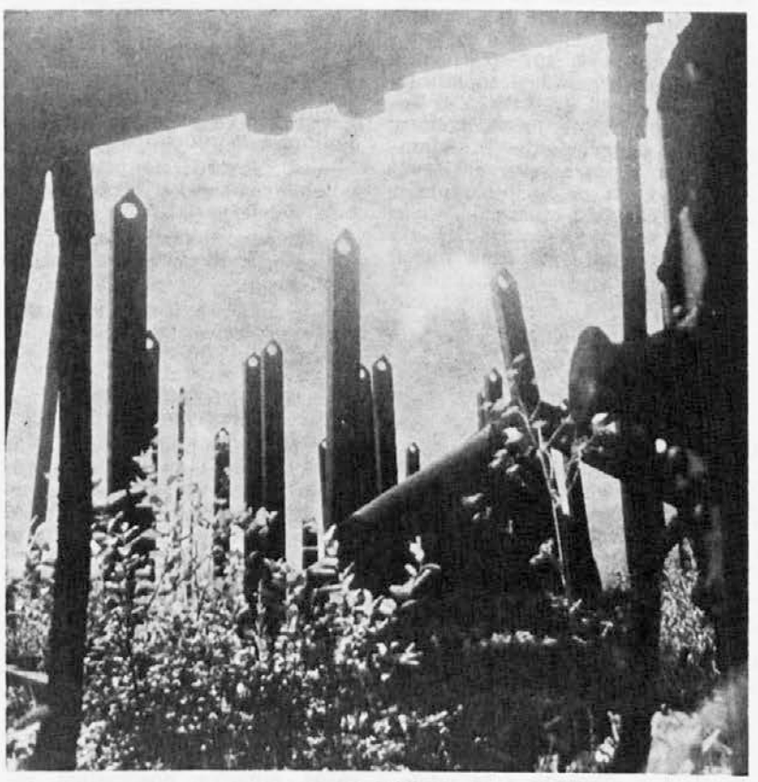

Obeliski

Vrtiljak

da jo prerežemo. Reče se jim naše sedanje možnosti. Denarja bi si namreč v najboljšem primeru upali zagotoviti za šolo s 24 do 26 učilnicami — več nikakor ne, otrok pa naj potem že bo, kolikor hoče.

Učitelji so sicer prikazali, kaj vse je za 1.800 šolarjev potrebno, celo v treh variantah — ne zaradi sebe, zaradi otrok. Opozorili so npr. tudi, da bo treba ob načrtovani manjši novi šoli leta 1980 začeti z gradnjo tretje osnovne šole (Velenjčani gradijo peto in bodo najbrž takrat še katero). To so storili, da jim ne bi kdo rekel, kako ne vedo, kaj potrebujejo. — Vedo, a ne sitnarijo.

ATA, ŠE GLASUJ ZAME!

Nova osnovna šola torej bo, a vprašanja osnovnega šolstva na Ravnah in v okolici ne bo rešila. Še naprej bo torej treba soočati podatke o dejanskem stanju z normativi o pogojih za dober, sodoben pouk in z našimi možnostmi. Morali bomo biti dobri delegati izobraževalne skupnosti in — že danes moramo vedeti, da bomo zanesljivo morali kdaj glasovati še za gradnjo tretje osnovne šole.

Saj bo prišlo vmes tudi kaj drugega, enako ali bolj pomembnega, le pozabiti ne smemo osnovnega šolstva, pa bo prav.

Marjan Kolar

Kljub težavam uspehi

DELO TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI V LETU 1975

TELESNO KULTURO VSEM OBČANOM

Samoupravna interesna telesnokulturna skupnost je bila ustanovljena 26 12. 1974 in je nadaljevala delo dotedanje začasne skupnosti, 15. 4. 1975 pa je bila ustanovljena zveza telesnokulturnih organizacij, prej ObZTK. Telesna kultura se je vključila v skupno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje. Povedati pa velja, da se je stopnja iz leta 1974 od 0,80 zmanjšala v letu 1975 na 0,60. Po izkušnjah iz leta 1974 smo tudi lani širili misel: telesno kulturo vsem občanom in zato priredili več množičnih akcij.

Skupaj smo lani priredili:

— 7 TRIM akcij v kolesarjenju plavanju, hoji in teku s 4.633 udeleženci.

— Na 13 zaključnih sindikalnih občinskih prvenstvih v namiznem tenisu, kegljanju, odbojki, šahu, malem nogometu in streljanju je sodelovalo 809 udeležencev, na kvalifikacijah zanje po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih pa še veliko več.

— Za mladino po šolah in krajih smo priredili:

8 tekmovanj v atletiki z 2.616 udeleženci, 3 v košarki s 100 udeleženci, 3 v nogometu s 117 udeleženci, 27 v odbojki s 1.115 udeleženci, 2 v plavanju s 74 udeleženci, 2 v rokometu s 84 udeleženci, 3 v streljanju z 42 udeleženci in 1 v gimnastiki s 14 udeleženci.

Od večjih množičnih akcij omenimo:

— shod 2.500 članov šolskih športnih društev občine Ravne na Naravskih ledinah,

— sodelovanje na proslavi na Poljani s 750 udeleženci,

— sodelovanje na pohodu »po poteh partizanske Ljubljane« s 1.350 udeleženci,

— likovno tekmovanje na temo »telesna kultura in jaz« s 350 udeleženci,

— skupaj s kolonijo v Karigadorju smo naučili plavati 585 neplavalcev.

IZ MNOŽIČNOSTI V KVALITETO

V naši občini je lani delalo 39 osnovnih telesnokulturnih organizacij, ki so se ukvarjale z rekreativnim, pretežno pa s tekmovalnim športom. Nekaj ekip in posameznikov pa predstavlja tudi vrhunske dosežke v posameznih panogah v republiškem in državnem merilu.

Te organizacije združujejo 5.800 aktivnih članov, ki se ukvarjajo s telovadbo, gimnastiko, taborništvom, planinstvom, alpinizmom, karatejem, plavanjem, alpskim smučanjem, smučarskimi teki in skoki, odbojko, nogometom, rokometom, košarko, strelstvom, atletiko, kegljanjem, namiznim tenisom, šahom in različnimi rekreacijskimi akcijami ter igrami. Tekmovalno so izredno razvite panoge alpsko smučanje, odbojka, plavanje, namizni tenis, nogomet, kegljanje, rokomet, atletika in šah, ki imajo svoje ustaljene tekmovalne sisteme in zato v vseh krajevnih skupnostih naše občine v teh športnih panogah (na Ravnah več kot drugod) tekmujejo od pionirjev do članov.

Najbolj razvita v občini sta alpsko smučanje in odbojka, povsod se igra tudi nogomet, medtem ko so druge športne zvrsti zastopane predvsem na Ravnah. V slovenskem in tudi jugoslovanskem merilu je občina Ravne znana po kvalitetnih odbojkarjih, atletih, plavalcih, namiznoteniških igralcih, smučarjih in kegljačih.

V letu 1975 so naši tekmovalci osvojili 66 naslovov republiških prvakov, od tega: 45 plavalci, 13 atleti, 4 odbojkarji, 3 namiznoteniški igralci in 1 smučar.

11 državnih naslovov pa je osvojilo: 6 plavalcev, 3 atleti in 2 smučarja. Pri tem je bilo doseženih tudi veliko republiških in državnih rekordov.

Tudi lani smo skrbeli za vzgojo kadrov in izšolali: 13 vaditeljev smučanja, 11 vaditeljev plavanja, 27 vodnikov v šolskih športnih društvih, 19 rekreatorjev za delovne organizacije, ki so same krile stroške, ter skupaj z delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi dosegli šolanje treh kandidatov na VŠTK v Ljubljani — smer rekreacija.

30-letnico telesne kulture v SFRJ smo počastili s podelitvijo priznanj ObZTK 191 telesnokulturnim funkcionarjem in najboljšim športnikom po osvoboditvi. Izdelali in sprejeli smo srednjeročni razvojni načrt telesne kulture za obdobje 1976—1980.

Za svoje delo je naša skupnost kot edina doslej prejela Bloudkovo nagrado — najvišje telesnokulturno priznanje v naši republiki.

PROBLEMI: KADRI, OBJEKTI, DENAR

Opozoriti moramo na probleme, ki jih še nismo rešili. V prvi vrsti nam primanjkuje kadrov na vseh področjih. Gre predvsem za strokovne delavce, občuti pa se tudi že pomanjkanje amaterskih funkcionarjev.

Drugi problem so telesnokulturni objekti, ki jih v naši občini ni dovolj. Zlasti primanjkuje telovadnic, zato pričakujemo, da bo telovadnica pri OŠ na Ravnah letos dograjena in se bo pričela gradnja telovadnice pri OŠ Mežica.

Tretji problem so finančna sredstva. Povejmo odkrito, da lani z razpoložljivimi sredstvi nismo pokrili programa dejavnosti telesnokulturnih organizacij in nobena skrivnost ni, da za redno dejavnost ŠD Fužinar pokrivamo le 50 odst. finančnih sredstev. Tudi druge organizacije so odvisne še od dodatnih virov, čeprav ne v taki meri kot Fužinar. Računamo, da bomo z novimi tekmovalnimi sistemi in uveljavitvijo prioritetnih panog delno rešili ta problem, vendar pa samo v primeru, če bomo obdržali stopnjo in če bodo delovne organizacije tudi v bodoče na račun ekonomske propagande podpirale zlasti tekmovalne ekipe.

KAKO SMO GOSPODARILI

Podrobno finančno poročilo za leto 1975 smo po razpravi v delegacijah TOZD, KS in TKO sprejeli na 6. seji skupščine dne 3. 3. 1976. To poročilo imajo vse delegacije po TOZD oz. OZD, objavljeno pa bo tudi v Koroškem športu maja letos.

Po zbirnih postavkah so dohodki in poraba naslednji:

V letu 1975 je bila telesna kultura finansirana po stopnji 0,60 od bruto OD, kar je znašalo 3,432.009 din. Poleg tega smo imeli še sami nekaj dohodkov od privatnega sektorja, za Bloudkovo nagrado in za sofinansiranje strokovne službe od občinske izobraževalne skupnosti in občinskega sveta ZSS, nekaj sredstev pa smo prinesli še iz leta 1974, tako da je skupnost lani razpolagala vsega s 4.029.736,08 din.

V istem obdobju smo porabili 3,813.198,75 din, tako da je znašal saldo dne 31. 12. 1975 — 216.537,33 din. Ta saldo se nanaša predvsem na obvezno rezervo in rezervirana sredstva za programsko dejavnost alpskega smučanja. Prenesla so se v letošnje leto, ker se je takrat smučarska sezona praktično šele začela.

Iz teh sredstev smo:

— sofinansirali program republiške skupnosti v znesku 386.415,00 din,

— finansirali programe telesnokulturnih organizacij v naši občini v znesku 1,959.286,85 din,

— za vzdrževanje objektov in manjša popravila porabili 500.000,00 din,

Slovo od zime

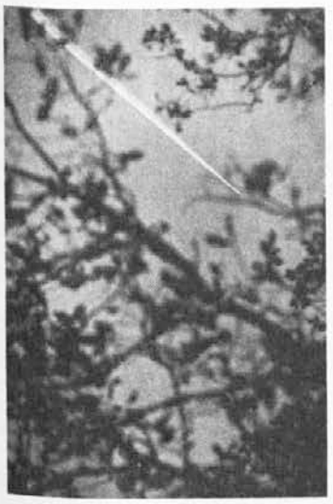

Srečno pot

— za skupne naloge na ravni občine (vse množične akcije, udeležba na pohodu ob žici okupirane Ljubljane, kvalitetne prireditve, akademije in javni nastopi, mednarodni stiki, šolanje kadra, propagandna dejavnost, srednjeročni razvojni načrt, občinska in medobčinska tekmovanja ter priznanja za funkcionarje in športnike) smo porabili 421.961,00 din,

— za delo strokovne službe (nabave, opreme, obvezna amortizacija, stroški poslovnih prostorov, naročnine, pisarniški in drugi material, stroški sej organov skupnosti in OZD zaposlenih (4) ter honorarji zunanjih sodelavcev) smo porabili 479.113,90 din,

— v obvezno rezervo smo vplačali 61.536,10 din,

— gospodarstvu smo vrnili 4.885,90 din.

Pripomniti bi želeli, da smo v letu 1976 ponovno morali znižati stopnjo za telesnokulturno dejavnost na 0,54, kar pomeni, da nikakor ne bomo mogli širiti naše dejavnosti po prej sprejetih razvojnih načrtih, zlasti pa bodo pomanjkanje finančnih sredstev tudi v letu 1976 čutile tiste organizacije, ki se ukvarjajo s tekmovalnim in vrhunskim športom, saj so se potovalni in prehrambeni stroški občutno dvignili. Da ne bi zavrli razvoja tekmovalnih ekip in posameznikov, ki predstavljajo republiški pa tudi zvezni kvalitetni vrh v svoji panogi, bo treba tudi v bodoče ekonomske propagande, v naslednjih letih pa na vsak način dvigniti stopnjo na nivo leta 1974.

Vsem delovnim ljudem se za njihov prispevek k razvoju telesne kulture zahvaljujemo in prosimo, da nas v bodoče pri naši dejavnosti še bolj podprejo.

Jože Šater

Gradiva za delegacije – preveč ali premalo

Skoraj ni delegata, ki ne bi potarnal, kako so gradiva obširna, pisana v nerazumljivem jeziku, dostavljena prepozno, skratka, o tem vedo povedati veliko negativnega. Nekam sprejemljivo bi bilo, če bi se to zgodilo dva ali trikrat, toda delegatski sistem deluje že dve leti, pripombe pa so večno enake.

Teoretiki so zapisali, da delegatski sistem zaostruje zahtevo po kvalitetnih, resničnih, sprotnih in celovitih informacijah, da mora biti sistem organiziran tako, da ostane v razumnih mejah in ne povzroča razsipanja z denarjem in časom, vendar taka racionalnost ne sme biti ovira v razvoju delegatskih odnosov. Torej že na prvi pogled vidimo, da sta teorija in praksa v precejšnjem razkoraku.

Tovariša **Zvonka Erjavca**, ki je vodja delegacije za SIS za kulturo, smo vprašali, kakšne težave imajo oni z gradivi, kako in koliko se delegati poglabljajo vanj, so dovolj usposobljeni za opravljanje delegatskih funkcij in kaj meni o nerazumljivosti gradiv. Takole je odgovoril:

Res je, da imamo delegati SIS za kulturo nekaj težav z gradivi, vendar takoj pripominjam, da ta problem v zadnjem času izginja. Gradivo je namreč velikokrat prispelo prepozno, tako da ni bilo mogoče sklicati sestanka delegacije. Tako je delegat, ki smo ga poslali na sejo kulturne skupnosti, na seji le pasivno sodeloval in se običajno ni udeležil razprave. Druga težava pa je v tem, da je bilo gradivo poslano le v nekaj izvodih, ki smo ga dobili vodje delegacij, in če nam je že uspelo sestanek sklicati, smo samo seznanjali ostale delegate z gradivom. Seveda tako ne more priti do tega, da bi se delegati na tem sestanku konkretno pogovorili o problemih v zvezi z gradivom. To je eden največjih vzrokov za neangažiranost delegatov na sejah kulturne skupnosti, ni pa edini.

Vendarle pa ne more biti samo interesna skupnost ali družbena organizacija edini nosilec kulturne dejavnosti ali kakršnekoli dejavnosti sploh. Skrb za neko dejavnost naj bi bila pravica in dolžnost slehernega občana. Tudi delegati naj bi ne hodili samo na seje kulturne skupnosti, se sestajali na svojih sestankih, in naj bi ne čakali samo na gradivo, pač pa bi naj bili oni tisti, ki bi sami videli probleme, to pomeni, da bi morali imeti stik z ljudmi, s porabniki dobrin, ki jih neka dejavnost nudi. Hkrati pa naj bi bili sami delegati tisti, ki užijejo največ dobrin in s tem postanejo občutljiv barometer npr. kulture med delovnimi ljudmi in občani.

O kakem posebnem poglabljanju nas delegatov v gradiva ni govor, niti to ni bilo možno, zakaj ne, pa je vidno iz prvega odgovora. Kaže pa, da gre pri dostavi gradiva na bolje, zato bi bilo možno na to vprašanje odgovoriti kasneje, ko bo ta stvar popolnoma utečena.

Usposobljenost delegatov? To je treba gledati s stališča, da so bile SIS konstituirane na podlagi delegatskega sistema šele pred kratkim, niti dve leti ni poteklo od tega. To je kratka doba za uveljavitev takega sistema, tudi izvoljeni delegati nismo mogli od kod črpati izkušenj, ki so pri taki stvari potrebne. Tudi to je eden od vzrokov, da delo ni potekalo tako, kot je bilo zamišljeno. Vsekakor pa morajo delovni ljudje in občani v bodoče voliti takšne delegate iz svojih vrst, ki se na določeno področje spoznajo in imajo veselje do tega dela, ne pa da se izvoli delegate, **»ki se slučajno niso uspeli izogniti kandidaturi«.** Za takšne delegate bomo potem lahko rekli, da so usposobljeni za zaupano jim delo, vendar šele potem, ko bodo v delo vložili svoj trud. Tudi družbenopolitične organizacije in specializirane službe bodo morale v bodoče posvetiti nekaj več pozornosti temu usposabljanju.

Veliko je govora o nerazumljivosti gradiv, ki jih morajo delegati predelati in zmeraj več tudi o tem, da se vsa stvar nikamor ne premakne v pozitivnem smislu. Spremembe verjetno so, pač različno po posameznih SIS. Upam si trditi, da to vprašanje v SIS za kulturo še zdaleč ni pereče.

Verjetno je prav, da je gradivo pisano na nekem določenem strokovnem nivoju — tu pride potem zopet do izraza usposobljenost delegatov, da gradivo razumejo, vendar je treba paziti na to, da ni vse skupaj skrito za »masko strokovnosti«, kajti za morebitno strokovnost podajanja in za goro marsikdaj nepotrebnih podatkov je mogoče najti, seveda če ti je stvar znana in jo razumeš, veliko pomanjkljivosti v nekem gradivu.

Obširnost gradiva še ni znak kvalitete, saj jedrnatost razvodeni ob preobilici podatkov in nepotrebnih mislih. Če v gradivu niso nakazane na kratko in jedrnato še druge možnosti obravnavanja problema — z drugimi besedami, če je gradivo sestavljeno v naglici, se kaj hitro lahko sprevrže v gradivo, ki je samo sebi namen. Pri obširnejših gradivih bi bilo smotrno na začetku ali na koncu podati kratek izvleček, ki bi vseboval bistvo obravnavanega problema z vsemi dobrimi in slabimi stranmi, ker bi delegat, ki ga neki primer ne zanima posebej, dobil pravilno in zadostno informacijo o stvari.

Najvažnejše pa je, da je gradivo pisano v lepi, čisti slovenščini, kajti bolestno uporabljanje raznih tujk nikakor ni izraz strokovnosti, temveč je le izraz nespoštovanja slovenskega jezika.

Z. S.

Kako živi soseska Javornik

V zadnjih treh letih se je hmeljišče na Javorniku spremenilo v novo, moderno naselje. Od daleč ga je kar lepo pogledati. Lokacija je dobro izbrana, če odštejemo, da na zahodni strani blokov ljudje požirajo tovarniški dim, kadar ga pač tja zanese.

Doslej je dograjenih 322 stanovanj, kar pomeni približno 1200 stanovalcev. Letos imajo v gradnji 146 stanovanj, nekaj bo dograjenih predvidoma do 1. okt., preostali del pa do konca leta, vendar še ni znano, koliko stanovanj bo odkupila železarna, ker sredstva iz sklada skupne porabe še niso razdeljena. Tudi projektna dokumentacija za komunalno ureditev je že izdelana, investicijo pa letos vodi komunalni sklad in bodo v tem letu predvidoma uredili cestno razsvetljavo, vzpostavili telefonsko zvezo, uredili pločnike in zelenice. To pa seveda ni vse, kar na Javorniku potrebujejo. Sploh še namreč ni jasno, kdaj bodo začeli z izgradnjo osnovne šole, vemo pa, da niti ne bi bilo dovolj, če bi že stala. In dalje: otroški vrtec, otroška igrišča, garaže, trgovine, kiosk in navsezadnje tudi kak gostinski lokal pa obrtniške dejavnosti, ki na Ravnah že tako izumirajo. Kajpada vse to, kar manjka, ni moglo nastati vzporedno s stanovanjskimi bloki, vendar pa število prebivalcev Javornika in njihovih sosedov s Šanc kaže, da bo treba hitreje ukrepati (kdo, kdaj in kako?), toda če je vse v odvisnosti finančnih sredstev, je odgovor silno preprost, a hkrati popolnoma nedoločen in sproža nova vprašanja.

Srednjeročni program razvoja za otroško varstvo do leta 1980 ne prinaša nič novega v zvezi z

Ob Suhi

gradnjami. Pač vrtca še lep čas ne bo, ne bo tudi šole, ker še niti idejni projekt ni naročen. Nekoliko bolje je s trgovino, saj Gradis TOZD Ravne že išče zainteresirano trgovsko hišo, pa projekti za zaklonišča so tudi že izdelani.

To je kar realna podoba Javornika. Žal ni preveč lepa, je pa tolažba, da vse še bo, tudi nekaj.

g. k.

Koledar kulturnih prireditev ob prazniku občine Ravne

DOMOVINA, GLEJ, UMETNIK

Knjižna razstava Cankarjevih del
Črna na Koroškem od 20. maja do 23. maja
Mežica od 29. aprila do 3. maja
Prevalje od 27. maja do 30. maja
Ravne na Koroškem od 10. maja do 18. maja

DELAVSKO GIBANJE V MEZIŠKI DOLINI

Otvoritev stalne razstave v Delavskem muzeju na Ravnah 10. maja 1976 ob 18. uri.

RAZSTAVE LIKOVNEGA SALONA RAVNE

V likovnem salonu razstavlja Berko od 16. aprila do 3. maja 1976.
France Godec od 10. do 20. maja 1976.
V Koprivni bo potujoča razstava stalne zbirke likovnega salona od 15. do 20. maja 1976.

ŠOPEK DOMAČIH FILMOV

	ČRNA	MEŽICA	PREVALJE	RAVNE
Na Klancu	21. 4.	23. 4.	28. 4.	29. 4.
Med strahom in dolžnostjo	27. 4.	28. 4.	5. 5.	6. 5.
Idealist	14. 5.	12. 5.	10. 5.	13. 5.
Ivo Lola Ribar	28. 5.	26. 5.	20. 5.	22. 5.

TI, KI SI DELAL — TVOJE DELO: TO JE POSTAVA

Delavsko srečanje v Mežici na prvomajskem zborovanju pred Narodnim domom, dne 30. 4. 1976 ob 18. uri.

VEČERI S CANKARJEM OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Črna na Koroškem 13. 5. ob 18. uri
Mežica 13. 5. ob 20. uri
Prevalje 14. 5. ob 18. uri
Ravne na Koroškem 14. 5. ob 20. uri

OTVORITEV MARKSISTIČNEGA CENTRA

V študijski knjižnici na Ravnah na Koroškem

POPOLDANSKI KONCERT PIHALNIH ORKESTROV

V Mežici, Prevaljah in Ravnah dne 15. 5. 1976 ob 18. uri

NAŠE PESMI NAJ DONIJO

Revija otroških in mladinskih pevskih zborov na Ravnah dne 21. 5. 1976 ob 18. uri

MLADINSKA DRAMSKA REVIJA

Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Ravne od 24. do 29. 5. 1976.

Kulturna skupnost
Ravne na Koroškem

S knjižne police

Izvirna dela

Tine Logar, Slovenska narečja; razprava z besedili, MK, Lj., 120 str., 43 din.

Slovenski jezik je po številu ljudi, ki ga govore, med najmanjšimi slovanskimi jeziki, vendar je v narečnem pogledu nedvomno najbolj razčlenjen med njimi. Slovenski jezik je v dialektološkem pogledu in glede na zapleteni razvoj zato morebiti zanimivejši kot marsikak večji slovanski jezik.

To stanje je po avtorjevem mnenju rezultat tisočletnega zgodovinskega razvoja, ki so ga usmerjali in določali mnogi notranji in zunanji dejavniki. Knjižica bo vsekakor v veliko pomoč, slavistom, pedagogom in študentom.

Ilka Vašte, Roman o Prešernu, roman, DZS Lj., 462 str. 165 din.

Tragično življenje genialne osebnosti in nesmrtno delo njegovega duha: to sta temeljni izhodišči, ki sta služili pisateljici, da je napisala — skladno s svojo ustvarjalno zmogljivostjo — roman o geniju našega narodnostnega duha, roman, ki s fabulativno neposrednostjo zmeraj znova privlači naše bralce.

Cene Vipotnik, Zemlje zeleni spomin, zbrane pesmi in proza, CZ, Lj., 358 str. 180 din.

Vipotnik je dosegel potrebno zgoščenost stila, ki raste in se gradi iz takega srečanja navidezno iz bazično nasprotujočih si elementov. To je posebnost, lastna črta, Vipotnikov posebni glas v polifoniji slovenske lirike — je eden med tovariši na krožnicah planetov slovenskega pesniškega neba, če gledamo od daleč, in svetlo samoten, če se ozremo v pesniške kraje, kjer sveti on sam.

Prevodi

Mao Tse-tung, Pesmi, izbor s komentarji, MK, Lj., 152 str. 98 dinarjev.

Osebnost uglednega državnika je enotna in dosledna: v pesmih so poleg osebnega doživljanja in razmišljanja živo navzoče tudi zamisli politika, le da na način, ki je kitajskemu pesništvu lasten od pradavnine: risanje občutja s prispodobami.

Za razumevanje teh pesmi pa je treba nekoliko poznati kitajsko zgodovino, njeno mitologijo in današnjo podobo, kajti v teh pesmih se je navdihnjeni pesnik docela zlil z delujočim političnim delavcem v nerazdružno eno. In v istem obdobju je naposled nastala sodobna Kitajska.

Eve Curie, Madame Curie, biografija, DZS, Lj., 387 str. ponatis.

Knjiga razgrne pred bralca podobo izjemno ustvarjalnega življenja madame Curie, polnega svetlih višin in tragičnih globin, njene pomembne znanstvene dejavnosti, bogastvo njenega duševnega in miselnega sveta. Delo je zaokrožena podoba izjemne osebnosti: podoba senzibilne in do kraja predane žene in znanstvenice svetovnega slovesa, ki je vse svoje sile posvetila raziskovalnemu delu v službi človeštva.

Willi Heinrich, Geometrija zakonskega življenja, roman, DZS, Lj., 360 str. 175 din.

Na zunaj preprosta zgodba je nabita s senzibilnostjo in erotičnostjo, odlikuje jo bleščeča pripovedna tehnika in dognan stil, ki po svoji preciznosti spominja na Hemingwaya.

Pisatelj je v tem romanu upodobil izsek iz sodobne porabniške družbe, ki ji seksualno doživetje in poslovni uspeh veljata za največji, morda edini vrednoti. V tem smislu ima roman tudi družbenokritične razsežnosti.

Po knjigi 76 Z. S.

Želje in možnosti v neskladju

Človek bi rekel, da je Koroščem pesem že v zibelko položena, ko ima toliko zborov raztrosenih po dolini, zatakne pa se, ko pogovor nanese na resno glasbo. Tu tavamo v temi. Morda bodo vsaj tisti, ki zdaj obiskujejo glasbeno šolo na Ravnah, znali razumeti Bacha, Schuberta, Prokofjeva in druge klasike. Res pa je tudi, da srednja ali starejša generacija ni imela možnosti za glasbeno izobraževanje in še sedaj smo od opere oddaljeni skoraj 70 km, če odštejemo televizijo.

Vaja dela mojstra

In potem rečemo, človek lahko tudi brez tega kar dobro živi. Menda res, če se mu niti ne sanja, kako enkratno lepo je lahko doživetje ob prepletu besedne in glasbene umetnosti, kot npr. Shakespearovo ljubosumje je moč slišati v Verdijevi glasbi. A če že to zlahka pogrešamo, nam pa ne bi smelo biti vseeno, koliko je v tej smeri dano najmlajšim.

Glasbeno šolo na Ravnah obiskuje 132 učencev med osmim in osemnajstim letom starosti. Želje pa so mnogo večje, saj so letos morali odkloniti več kot 70 otrok zaradi pomanjkanja kadrov, denarja, prostorov.

Učenci in učitelji nekako gostujejo v prostorih študijske knjižnice. Bržkone bo treba poiskati nove, bolj primerne. Prostori so temni, do nedavnega pa so bili tudi vlažni, vsekakor pa ne nudijo ugodnih pogojev za delo.

Druga težava je pomanjkanje učiteljev. Teh pa ni mogoče dobiti, ker ni stanovanj. Ta vzgojno kulturna institucija pa se kljub vsemu trudi najboljše vzgajati, da bo odnos do resne glasbe čez desetletje drugačen, kot je danes.

Pri vsem tem pa nekaj manjka — interes družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti, da bi se tovrstna kulturna vzgoja mladih ljudi razvijala skupaj s krajem in občino.

g. k.

IZREKI

Boljše eno vprašanje raziskati, pa ne odločiti o njem, kot odločiti, ne da bi ga raziskali.

Joubert

REKREACIJA IN ŠPORT

TEKMOVANJA V OBRATIH

Obrati metalurške proizvodnje so organizirali pri Ošvenu prvenstvo v veleslalomu. Pri tekmovalcih nad 35 let je zmagal Ivan Ivartnik iz topilnice, drugi je bil Zdravko Videršnik iz valjarne, tretji pa Tone Godec iz jeklovleka. Med mlajšimi je bil najboljši Lojz Potočnik pred Vinkom Pušnikom, oba topilnica, in Janezom Stočkom iz kovačnice.

Pri strojno gradbenih službah je zmagal med starejšimi Zdovc, za njim sta se uvrstila Lasnik in Golob. Pri mlajših je zmagal Skrinjar pred Krevhom in Ivartnikom.

Tudi elektrotehnične službe so imele tekmovanje v veleslalomu. Med veterani je zmagal Jože Hecl pred Erikom Günterjem. Pri mlajših je bil najboljši Keršbaumer, drugi Vidovšič in tretji Mager.

V kadrovsko splošnem sektorju so izvedli prvenstvo v kegljanju za posameznike. Pri ženskah je zmagala Metka Samec, druga je bila Jožica Kerš in tretja Sonja Slemnik. Pri moških je zmagal Milan Praznik pred Jožetom Leskovškom in Francem Rotarjem.

PRVENSTVA ŽELEZARNE

Sankanje je bilo izvedeno pri Smučarski koči. V konkurenci žensk je zmagala Jožica Kotnik iz strojnega remonta. Pri moških je bil najboljši Anton Kodrun iz valjarne. Za njim sta se uvrstila Evgen Korinšek in Tone Zdovc. V tekmovanju dvojic sta zmagala Korinšek in Blatnik, druga je bila dvojica Marušek — Kotnik, na tretje mesto sta se uvrstila Zdovc in Gaberšek.

V veleslalomu je pri ženskah zmagala Elica Vehovar, druga je bila Mara Komar in tretja Jožica Taks. Med veterani je zmagal Božo Radivojevič, za njim sta se uvrstila Tone Godec in Mina Kos. Pri srednji skupini moških je bil najboljši Ivan Pudgar, drugi Ivan Ivartnik in tretji Fonza Polajner. Pri mlajših je zmagal Roman Skrinjer, za njim sta se uvrstila Wlodyga in Sekavčnik.

Igralci namiznega tenisa so tekmovali v dveh starostnih skupinah. Pri moških do 35 let je zmagal Hinko Filip iz elektroobrata, za njim so se uvrstili Jože Šuler, Ivan Rožič, Jože Petrič in Rado Krenker.

Pri starejših je bil najboljši Ivo Mlakar, ki je zmagal pred Jožetom Grabnerjem, Radom Pšeničnikom, Alojzem Janežičem in Francem Kolarjem.

OBČINSKA SINDIKALNA TEKMOVANJA

V Mežici je bilo prvenstvo v šahu za posameznike, ki so tekmovali v treh kakovostnih skupinah. Med nekategoriziranimi šahisti je zmagal Tone Prevorčič, drugi je bil Kotnik in tretji Erjavc. V srednji skupini je zmagal Herman Vehovar pred Viktorjem Pesjakom in Tonetom Bertalaničem. Med najboljšimi je zmagal Jože Jesenek pred Francem Kolarjem in Prosencem.

Kegljavci so tekmovali v Slovenj Gradcu. Pri moških je zmagal Leopold Ranc, drugi je bil Franc Klemenc in tretji Horst Parotat. Med ženskami je bila najboljša Ančka Plešnik, za njo sta se uvrstili Fanika Kordež in Ivanka Sabljar.

TEKMOVALNI ŠPORT

Nogomet. Člani Fužinarja so v okviru priprav za novo tekmovalno sezono odigrali več prijateljskih tekem. Prikazana igra in doseženi rezultati so bili zelo neugodni. Toda že v prvi prvenstveni tekmi, ki je bila v Šentilju, so naši nogometaši dokazali, da so upravičeno na prvem mestu v podzveznem razredu. Z zmago 3:2 so povečali prednost in vodijo s petimi točkami naskoka pred drugouvrščeno ekipo iz Pobrežja.

Odbojka. V spomladanskem delu tekmovanja so igralci Fužinarja in Mežice ter članice Fužinarja že odigrali 4 kola. Vse ekipe so bile uspešne in so z lahkoto zmagale v vseh srečanjih.

Člani Fužinarja so premagali Zamet, Izolo, Savo in Bagat. Na lestvici vodijo s 4 točkami prednosti pred Metalcem iz Siska in s 6 točkami pred Bledom.

Ženska ekipa Fužinarja je porazila ekipe Jesenic, Kopra, Gaberja in Mislinjo in vodi s 6 točkami prednosti pred Mariborom in Ljubljano.

Igralci Mežice so bili uspešni proti Šempetru, Gaberju, Novemu mestu in Forumu. V republiški ligi so na drugem mestu za Bovcem in pred Branikom.

Plavanje. Mladi plavalci Fužinarja nastopajo vedno bolj uspešno na domačih in tujih tekmovanjih.

Na državnem mladinskem tekmovanju so osvojili častno drugo mesto za Crveno zvezdo. Med posameznicami je bila najuspešnejša Maja Rodič, ki je osvojila dva naslova državne prvakinje (na 100 in 200 m prsno) in eno srebrno medaljo (200 m mešano).

V Zagrebu so tekmovali na državnem prvenstvu mlajši pionirji. Miran Kos je zmagal dvakrat: na 100 in 200 m hrbtno, v disciplini 200 m mešano pa je bil drugi.

V Trentu je bil 9. evropski miting za pionirje, na katerem je nastopilo 1200 tekmovalcev iz 10 držav. Izreden uspeh sta dosegla brat in sestra Rodič, ki sta pri svojih letnikih osvojila 2. mesto na 100 m prsno. Miran Kos je bil četrti na 100 m hrbtno, Dimiter Vočko pa šesti na 100 m delfin.

Na Reki je bilo ekipno tekmovanje v državnem merilu. Prva je bila Mladost, druga Zvezda, tretje Primorje in četrti Fužinar. V finalna tekmovanja so se uvrstili: Balant, Golob, Kos, Pšeničnikova in Rodičeva, ki je bila druga v konkurenci članic.

Na zimskem prvenstvu za najmlajše, ki je bilo v Ljubljani, je zmagal Aljoša Medvešek v vseh štirih disciplinah, ki so bile na programu.

Za slovensko reprezentanco, ki je v Ljubljani premagala Štajersko, so plavali naslednji plavalci Fužinarja: Drago Kos, Brložnik, Pšeničnikova in Pečovnikova. Dobro sta plavala Kos, ki je bil drugi na 100 m hrbtno, in Pšeničnikova, ki je bila prav tako druga na 100 m kravl.

V Švici je bil četveroboj pionirskih reprezentanc Belgije, Francije, Švice in Jugoslavije. Naša reprezentanca je bila zadnja in je osvojila samo tri prva mesta. Obetajoče dejstvo je, da sta bila med zmagovalci brat in sestra Rodič, ki sta zmagala v disciplini 200 m mešano.

Kegljanje. Ženska ekipa Fužinarja je sodelovala v republiški ligi. Med osmimi najboljšimi ekipami je osvojila šesto mesto in se uvrstila na državno prvenstvo. Med našimi so podrle največ kegljev: Medika Princič, Ančka Španžel in Cvetka Harnold.

Moška ekipa tekmuje v drugi republiški ligi in je med 12 ekipami trenutno na četrtem mestu. Trenutno je najboljši tekmovalec Ivan Mlakar.

Namizni tenis. Mladinke Fužinarja so na ekipnem republiškem prvenstvu osvojile drugo mesto za Olimpijo.

V Murski Soboti so tekmovali posamezniki v mladinski konkurenci. Pri dekletih je Černovškova osvojila naslov republiške prvakinje, Ačkova pa četrto mesto. Pri mladincih sta se Janežič in Šater uvrstila med 8 najboljših.

Atletika. Na balkanskem krosu, ki je bil v Bolgariji, je za članice nastopila Nada Šober in se uvrstila na 10. mesto — med štirimi jugoslovanskimi predstavnicami pa je bila druga.

Š. F.

Na mnogoboju

PEVSKO SREČANJE

3. aprila je bil na Ravnah v gosteh pri pevcih Fužinarja moški pevski zbor iz Kidričevega. Vrnil je obisk Ravenčanom, ki so lani novembra gostovali v Kidričevem ob tovarniškem jubileju.

Na Ravnah so si pevci iz Kidričevega ogledali železarno, obiskali muzej, študijsko knjižnico ter Šentanel, v Kotljah pa še grob Prežihovega Voranca.

Moški pevski zbor Svobode iz Kidričevega deluje že 25 let. Danes šteje 27 članov, vodi pa ga tov. Ladislav Tolka. Razen veselja do petja imajo pevci obeh zborov skupno tudi težko delo v tovarnah.

Na tem skupnem koncertu ljudskih in umetnih pesmi v Titovem domu smo lahko bili priča, da ljudje Raven in okolice radi obiščejo takšne prireditve, saj je bila dvorana polna.

Pokroviteljstvo nad srečanjem je prevzel tovarniški sindikat. Lahko rečemo, da so takšne prireditve zelo koristne, saj se na njih izmenjajo med pevci in sindikalisti razna mnenja ter poglobijo tovariške vezi.

F. Rotar

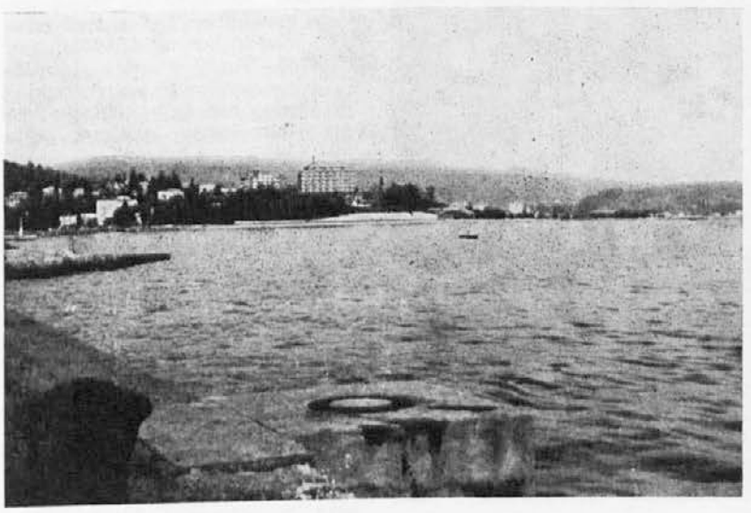

Morje že čaka

IZREKI

Pri zgodovini je najboljše navdušenje, ki ga vzbuja.

Goethe

*

Skrivnost dolgočasenja je v tem, da se vse pove.

Voltaire

*

Zanesljivo bomo dosegli mesec, toda to ni zelo daleč. Največja razdalja, ki jo moramo premagati, je še vedno v nas samih.

de Gaulle

Obvestilo uredništva

S to številko je Informativni fužinar v svojem 13. letniku postal štirinajstdnevnik. To, nekaj nad dve leti staro, od družbenopolitičnih organizacij železarne zahtevano spremembo je bilo ob isti kadrovski zasedbi informacijske službe mogoče uresničiti le tako, da bo Koroški fužinar dobil drugega urednika. Te možnosti smo se torej domislili nekoliko pozno.

Informativni fužinar bo izhajal 1. in 15. v mesecu v sedanji podobi na 12, 16 ali 20 straneh. Ker ga bomo v prehodnem obdobju pol leta še naprej tiskali na knjižnem tisku, bo poteklo od vsakokratne oddaje zadnjega gradiva v tiskarno do izida okoli 16 dni. S temi podatki so bili seznanjeni predstavniki družbenopolitičnih organizacij železarne in občine obenem z dobrimi in slabimi stranmi tega tiska v primerjavi z rotacijskim. S tako rešitvijo so se strinjali.

Zadnji roki za oddajo člankov in fotografij so odslej 12. in 29. v mesecu. Dolžina člankov je praviloma omejena na štiri razprto tipkane strani (1 stran je 30 vrstic), zaželeni pa so seveda tudi krajši.

S tem ko poskušamo oživiti staro novinarsko pravilo, naj bodo informacije kratke, posredno podpiramo tudi tiste samoupravljavce oziroma delegate, ki protestirajo proti preobsežnim gradivom za seje.

Vemo, da so možne že kar danes nove polemike o tem, kako smo zdaj dobili 14-dnevno kroniko namesto mesečne itn. Takšnim kritikom priporočamo razmislek, ali se celo tednik (npr. 7 D, Itd) glede hitrosti obveščanja lahko kosa z dnevniki, ti pa spet z radijskimi poročili.

In naprej priporočamo, da bi zato bolj kot doslej izkoristili možnosti res hitrega obveščanja po našem tovarniškem »radiu« — razglasni postaji, pa da bi se spomnili razglasnih desk po obratih.

Štirinajstdnevnik lahko kljub majhnemu obsegu objavi veliko, zato vabimo k sodelovanju vse, ki imajo kaj povedati in jih pisanje veseli. Morebitne potrebne poprave slovničnih, pravopisnih in slogovnih napak so naloga uredništva, da je le vsebina dobra.

Želimo, da bi naš časopis radi brali pa bolj sodelovali kot žnergali.

Urednik

Sem le srednja generacija

Kadar me vpraša moj sin, koliko sem stara, se mi zdi najlepše, če odgovorim: toliko, kot je naša svoboda. Zdi se mi, da je to najlepša prispodoba za moja leta, ker le tako lahko ubežim času, ker vem, da je za besedo »svoboda« skrita radost veselih nasmehov, prvo zelenje travnikov ter šumenje potokov. Pravzaprav pa po letih predstavljam v besedah mladih srednjo generacijo. Srednjo zato, ker sem razpeta v leta, ki se dotikajo vojne in miru, revščine in blaginje.

Rasla sem v okolju, ki se ga še danes živo spominjam. Vidim čisto reko, prozoren tolmun in veliko zelenja; vse to je le predstava o ranih letih, o okolju, čistem in prijetnem.

Ko danes hodim ob reki, pa čeprav nosi odplako industrije, se sprašujem, koliko polivinilastih vrečk odvržejo ljudje, da krasijo prvo brstje pomladi po grmovju. Koliko odvrženega papirja sodobne embalaže trgovin odvržejo kupci po cestah in kako malo zavesti je v nas, da bi ohranili tisto, kar je lepo.

Pravijo (morda so samo govorice, ali pa je res), da so na severu, v deželah, ki imajo višji standard kot mi, ukinili uporabo polivinil vrečk v prodaji. Če je to res, bi bilo dobro to storiti tudi pri nas. Gotovo bi kakšen pozabljen cekar ali mreža našla svoje mesto ob nakupih.

Seveda, polivinilasta vrečka je napredek, je nov čas, ki sem ga sprejela podzavestno tudi jaz.

V dobi yeansa, ko so ene hlače bolj tesne od drugih, ko proizvodnja žvečilnih gumijev raste, se srečujem z zelo mladimi uživalci obeh dobrin mlade generacije in ugotavljam. Stari ženici so pozabili odpreti vrata, pozabili so na osnovna pravila ob vstopanju na avtobus in na to, da bi starejšim odstopili sedež. Pozabili so tudi besede »pomlad«, »sonce«, »sanje« in veliko drugih. Sedaj so moderne bolj opolzke in zabeljene besede, ki naj bi predstavljale eno samo — ljubezen.

Sicer sem le del srednje generacije, ki je vse to sprejela, se umaknila in postala opazovalec.

Zofka Sudar

Razkošje

Nove knjige v strokovni knjižnici

5638 Dubon D., At the Philadelphia Museum of Art 1964.
5639 Gudiol J., Domenikos Theotokopouhs. E. Greso 1541—1614.
5640 Posner D., A study in the Reform of Italian Painting Around I., II. 1971.
5641 Hayes J., Gainsborough Paintings and drawings 1975.
5642 Goldscheider L., Leonardo Paintings and Drawings 1975.
5643 Mellen P., Jean Clonet 1971.
5644 Shapley F. R., Paintings From The Samuel H. Kress Collection. Italian Schools 1973.
5645 Gerson H., Rembrandt 1969.
5647 Predhistori and protohistori.
5648 Hubertus G., Bruckmann's Handbuch der deutschen Kunst 1975.
5649 Knjigovodstvo osnovnih organizacija udruženog rada i njihovih asocijacija 1,2. 1974.
4888/5 Daučevič D., Arhitektonske konstrukcije 5. 1975.
5650 Bahke E., Materialflusstechnik I, II. 1974.
3587/366 Uporaba metaliziranega vložka pri izdelavi jekla v obločni elektro peči 1975.
5651 Vrcelj D., Neki aspekti industrijskih inovacija 1975.
3587/367 Koroušič B., Študij porazdelitve kisika med žlindro in kovino. I. 1975.
3587/368 Študij razvoja sintetične žlindre in vpliv dodajanja različnih mešanic na tehnologijo izdelave jekla 1975.
5652 Monografija o razvoju i radu Tehnološko metalurškog fakulteta 1925—1975.
5653 Liščić B., Dubina prokaljivanja čelika i parametara ohlađ. pri gašenju 1975.
5654 Thelning K. E., Steel and its Heat Treatment 1975.
5655 Industrie und Umwelt 1975.
5633 Lamovec T., Teorija osebnosti 1975.
5656 Apsen B., Riješeni zadaci iz više matematike I, II, III. 1974.
5657 Rafinirovanie stali inertnim gazom 1975.

Po spominke

5658 Bulat S. I., Deformiryemost strukturno neodnarodnih stalej i splavov 1975.
5659 Crnković R., Denarni trg v jugoslovanskem gospodarstvu 1975.
5660 Vezjak D., Sodobno zunanjetrgovinsko poslovanje 1975.
5661 Melavc D., Poslovne informacije, informacijski sistemi in računovodstvo 1975.
5662 Možina S., Psihologija in sociologija trženja 1975.
5663 Büttner B., Orientierungshilfen für die Arbeitsplatzgestaltung 1974.
5664 Krieger K., Organisation der Unternehmensplanung 1968.
5665 Beyer A., Grundlagen der Unternehmensplanung 1966.
5666 Steigerwald H. J., Neue Produkte neue Märkte 1969.
5667 Rechenauer O. S. Marktchancen nutzen — Marktrisiken begegnen 1968.
5668 Markus J., Saurcebook of Electronic circuits 1968.
3587/369 Treppo M., Uvajanje novih fizikalno kemijskih metod za hitrejši analizni postopek kontrole metalurških procesov 1975.
3587/370 Velkovrh A., Analitsko določevanje Fe 3 C ob prisotnosti kovinskega Fe in Fe O ter razkrojnega C v sintrih in predreducirani rudi 1975.
3587/371 Smajič N., Določevanje tališča in intervala strjevanja visoko kvalitetnih jeklolitin 1975.
3587/372 Šimnic M., Kemijska kontrola železove gobe — makrokomponente 1975.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi drage mame **Zofije Golob** se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem za darovane vence, cvetje in izraženo sožalje. Vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: hčerki Julka, Sonja in sinovi Tone, Polde, Jože in Edi z družinami.